

GDK 913 : 232 : 228.7 : (497.12 x 07 Bele krapino)

7.6. megozdne pririna, = kinetiške pririne, zaveščanje,
pristanka analiza, odločanje masada, pridobivanje lesa

e-380

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA
pri Biotehniški fakulteti

Lojze ČAMPA in sodelavci

PROSTORSKA ANALIZA NEGOZDNIH POVRŠIN (I.faza)

Raziskovalna naloga

Ljubljana, 1989

Nosilec naloge:

Lojze ČAMPA, dipl. inž.

Sodelavci:

Evgenij AZAROV, dipl. inž.

Mihej URBANČIČ, dipl. inž.

Lado ELERŠEK, dipl. inž.

Miran ČAS, dipl. inž.

Zunanji sodelavci:

^{dipl. inž.}
Janez GORŠIČ, Papirles

Marko MATIČIČ, Papirles

Drago POGORELC, Papirles

Peter MALENŠEK, KZS Črnomelj

Jože VIDERVAL, GG Novo mesto

Stane ŽUNIČ, GG Novo mesto

KAZALO VSEBINE

	stran
0. UVOD	1
1. OPREDELITEV PROBLEMA	1
2. NAMEN IN CILJ RAZISKAVE	2
3. METODA DELA	2
4. POTEK DEL	3
5. UGOTOVITVE IN REZULTATI RAZISKAV	5
5.1. Rastiščne lastnosti negozdnih zemljišč v občini Črnomelj, potencialno primernih za snovanje drevesnih nasadov	10
5.2. Končna izbira konkretnih zemljiških objektov za intenzivne nasade	35
5.3. Ocena donosov smrekovih nasadov pri Sinjem vrhu	44
5.4. Strokovne osnove za snovanje intenzivnega drevesnega nasada "Sečje selo"	46
6. ZAKLJUČEK	57
7. LITERATURA	58

PRILOGE

Vpliv pogozditve opuščanih in slabo izkoriščenih zemljišč
v Beli krajini na klimo in na možne posledice na vinogradništvo
(preliminarna kvalitativna ocena)

Informacija o oblikah namenske pridelave lesa za celulozo
na kmetijskih površinah v zasebni lastnini

Teze za inventarizacijo in ugotavljanje primernih kmetijskih
zemljišč za namensko pridelavo lesa

Korespondenca med SOZD Papirles in Kmetijsko zemljiško
skupnostjo Črnomelj

Karte M 1 : 25.000

- potencialni gozdovi
- geolitološka osnova
- pedološke značilnosti

Oxf..

Izvleček

ČAMPA, L. in sod.: PROSTORSKA ANALIZA NEGOZDNIH POVRŠIN (I.faza)

Potreba po dopolnilnem pridelovanju lesa izven gozdnih površin je možna v okviru zaraščajočih kmetijskih površin. Teh je na območju Slovenije še veliko, vendar niso vse primerne, pa tudi ne dane za drevesne nasade. V pričujoči raziskavi smo izdelali model takih pristopov na primeru Bele krajine, kjer smo tudi izdelali dokončne plane za izvedbo do osnovanja nasadov.

Ključne besede: potreba po lesu, aktiviranje zaraščajočih kmetijskih zemljišč, prostorske analize, nasadi, postavljanje-na-lastne sile.

0. UVOD

Potrebe po lesni surovini stalno naraščajo, gozdovi jih ne morejo več v celoti pokrivati, zato se iščejo tudi druge rešitve. Ena takih je dopolnilna pridelava lesa na zemljiščih zunaj gozda, ki v relativno kratkem času omogoča pridobiti pomembne količine lesne surovine. Negativna lesnobilančna razmerja in deficitarnost na področju preskrbe z drobnim tehničnim lesom iglavcev, zlasti za potrebe celulozne in papirne industrije ter industrije ivernih plošč, je že doslej narekovala, da to možnost v čimvečji meri izkoristimo. Predvsem se je uveljavilo snovanje namenskih drevesnih nasadov na opuščених kmetijskih zemljiščih in zaraščajočih se pašnikih, ki v dosedanji "rabi" ne opravičujejo svoje funkcije. Ocenjujemo, da je bilo do danes na takih površinah osnovanih že nad 6500 ha nasadov različnih drevesnih vrst, ki so v celoti opravičili svoj namen tako v dopolnilni proizvodnji lesa, aktiviranju "sive cone" in razbremenitvi gozdov. Ker pa načrti za razširitev lesnosurovinske osnove predvidevajo tudi v prihodnjem obdobju še večjo aktivnost dela na tem področju, se je treba lotiti tovrstnih raziskav še temeljiteje, predvsem pa bolj sistematsko in celovito. V prvi vrsti to velja za proučevanja prostorskih razsežnosti, njihove sedanje in prihodnje funkcije, aktiviranja njihovih doslej neizkoriščenih potencialov tako za primarne dejavnosti kakor tudi za sekundarne: poselitev, infrastruktura, varstvena območja idr.

1. OPREDELITEV PROBLEMA

Na območju Slovenije je še vedno veliko površin, ki so gospodarsko premalo izkoriščene. Kot smo že omenili, so to predvsem opuščena kmetijska zemljišča, ki imajo razmeroma visoke rastiščne potenciale, vendar še lep čas ne bodo aktivirana za kmetijsko ali katero drugo rabo. Po inštitutski študiji "Opuščanje in zaraščanje kmetijskih zemljišč ter spreminjanje namembnosti rabe plodnih zemljišč (glej priložene tabele 1 in 2) je teh površin v Sloveniji kar dobro desetino celotne površine oziroma kar 237.000 ha !!! Največ jih je v hribovskem in goratem svetu zahodne Slovenije, precej pa tudi v južnem delu, to je na območju submediterana, dinaridov in preddinaridov (glej priloženo karto!).

Ker še vedno ni pravega interesa za širše aktiviranje "sive cone", je dobrodošel nastop gozdarstva, ki z določenimi vlaganji in aktiviranjem v razmerno kratki proizvodni dobi osnuje na takih zemljiščih intenzivne drevesne nasade in s tem zagotovi dodatno in prepotrebno surovino za celuložno in papirno industrijo. Raba zaraščajočih kmetijskih zemljišč za drevesne nasade je načeloma začasna, kajti če se v določenem družbenem trenutku zopet pojavi interes po kmetijski rabi, se pač površine po zaključku obhodnje (okrog 25 let) zopet nameni kmetijstvu.

SOZD Slovenija papir je za takšno usmeritev gozdarstva močno zainteresirana, ker mora znaten del drobnega tehničnega lesa uvažati za drage devize. Zato je pripravljena izdvojiti namenska sredstva z zainteresiranimi občinami oz. njihovimi kmetijskimi zemljiškimi skupnostmi za najem ali kooperacijo zemljišč za operativno snovanje intenzivnih drevesnih nasadov.

2. NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

Namen te raziskave je, da na območju Bele krajine (občina Črnomelj in Metlika) izdelamo strokovne prostorske osnove, ki bodo dale vpogled v prostorsko rabo zaraščajočih se kmetijskih površin, predvidenih za intenzivne drevesne nasade.

Poleg operativnega pomena je ta raziskovalna naloga tudi modelna, saj želimo preko nje dobiti vpogled v optimalnejše in racionalnejše metode in načine razreševanja tovrstne problematike širom Slovenije. To pa bodo že naloge prihodnjih raziskav - II.faza do leta 1990.

3. METODA DELA

Prostorska analiza negozdskih površin, primernih za drevesne nasade je zasnovana na metodologiji vrednotenja primarnega prostora na osnovi naravnih danosti, primernosti za najustreznejšo rabo in družbenega interesa. Proste površine za namen naših raziskav, dobljene preko sistema mrežnega prekrivanja

interesov oz. neinteresov do zaraščajočih se kmetijskih površin vrednotimo še po kriterijih primernosti za intenzivne donosne nasade, na koncu (lahko tudi na začetku) pa še po vprašanju lastništva.

Selekcijskih sit ima metoda kar veliko, tako da je kljub obilici zaraščajočih površin relativno mali izplen za namen ogozditve. Eden od vzrokov je tudi drugačen odnos do obdelovalne zemlje, ki ga pred nedavnim še sploh ni bilo.

4. POTEK DEL

Raziskovalna naloga, ki je imela tako modelno kot operativni značaj, je v tej prvi fazi trajala dve leti.

V prvem, 1986. letu je bilo raziskovalno delo usmerjeno predvsem v zbiranje in pripravo dokumentacijskega, fotointerpretacijskega in kartnega gradiva, v analizo dosedanjih uspehov snovanja intenzivnih nasadov, terensko rekognosciranje in proučevanje zaraščajočih kmetijskih zemljišč, kontaktiranje s predstavniki občinskih zemljiških skupnosti, Papirlesa, gozdno-gospodarskih organizacij, urbanizma, občin idr.

V drugem, 1987. letu pa so dela potekala po naslednji vsebini in zaporedju:

- sistematična in podrobna analiza vseh zbranih gradiv, ki kakorkoli zadevajo zaraščajoče kmetijske površine, primerne za snovanje drevesnih nasadov
- izdelava kartografskih osnov zaraščujočih kmetijskih površin M 1 : 25.000 (geolitoloka karta, talne razmere, vegetacijska združba oz. njen razvojni stadij)
- proučitev dinamike zaraščanja kmetijskih površin (preko znane študije IGLG, primerjav cikličnih aerofotosnetkov, po katastru, revizijah gozdno-gospodarskih načrtov idr.) v povezavi z družbenoekonomskimi in demografskimi gibanji v prostoru

- podrobna proučitev pomembnejših prostorskih elementov srednjeročnega in dolgoročnega družbenega plana občine Črnomelj (občina Metlika se ni vključila v naše analize) in njihove eventuelne potrebe po novih prostorskih zahtevah bodisi za trajne spremembe namembnosti, sočasne rabe, za posebne varstvene režime idr.
- usklajevanje rabe med gozdnim in kmetijskim prostorom na osnovi gozdno-gospodarskih načrtov in družbenih planov (v sklopu sočasnosti vseslovenske usklajevalne akcije, vodene z IGLG)
- inventarizacija in interpretacija vsebine in prostorske razmestitve zaraščajočih kmetijskih površin "sive cone" med gozdarji, kmetijci, sestavljalci agrokarte, lovci, urbanisti, predstavniki KS in občine
- po analizi omenjenih dejavnikov, izraženih v družbenem interesu in njihovih interesov oz. interesov do "sive cone", primernosti prostih površin za nasade (po sprejeti metodologiji) je v postopek analize prostora vključena še kategorija lastništva, ki je v končni fazi odločilna pri pridobivanju zemljišč za drevesne nasade
- misleč, da bo najmanj lastniških problemov, smo začeli pridobivanje zemljišč na družbenem sektorju, večjem kompleksu nacionaliziranih vaških skupnosti na Obrhom pri Dragatušu, vendar kmalu naleteli na težave, ki izvirajo iz nadaljnjega uživanja "nekdanjih" uživalcev teh površin. Dvojno lastništvo torej! Prebivalci so bili za sodelovanje pri snovanju nasadov, vendar z zahtevo po vračilu zemljišč. Na občini Črnomelj je bil sprčen postopek za vračanje zemlje kmetom, vendar ob problemu, kako izvesti in plačati razmeroma visoke stroške geodetske izmere. Na tem objektu, ki je velik okrog 115 ha in že precej zaraščen, smo opravili vsa potrebna osnovna terenska in kabinetna dela; nadaljevali naj bi jih po dokončni ureditvi lastništva
- delo se je nadaljevalo na zasebnem sektorju lastništva in preko povpraševanja Papirlesa, razglasov preko TOK-a, KZS in KS Bele krajine v kratkem prišli do ponudb več kompleksov zemljišč, primernih za snovanje drevesnih nasadov. Izbrali smo dva: prvi (boljši) pri Vinici, drugi (slabši) pri Štrakljevcu, medtem ko so ostale ponudbe ostale v rezervi za kasnejši čas. Za oba izbrana objekta, ki skupaj merita nad 20 ha, smo opravili vsa terenska in kabinetna dela, seznam lastnikov, osnove za sklepanje pogodb in osnove za načrte ogozditve

- za objekt pri Vinici, Sečje selo, površine 10 ha smo izdelali podrobni prostorski, ekološki in nasadni načrt, GG Novo mesto pa je spomladi 1.1988 že osnovalo drevesne nasade
- ob zaključevanju dvoletnih raziskav smo vse obdelave zbrali, jih medsebojno povezali in uskladili v skupen elaborat kot rezultat dobljenega modela in zaključka prve faze.

5. UGOTOVITVE IN REZULTATI RAZISKAVE

Po podatkih študije Opuščanje in zaraščanje kmetijskih zemljišč ter spreminjanje rabe plodnih zemljišč, naj bi bilo stanje kmetijskih površin v opuščanju v Beli krajini naslednja (v ha in %):

Občina	Kmet.povr.	Bo opuščeno	Že opuščeno	Zač.zarašč.	Zaraščanje	Skupaj	%
Črnomelj	22.534	3263	3100	2468	1764	10595	47
Metlika	5.992	1135	784	464	208	2591	43
SKUPAJ	28.526	4398	3884	2932	1972	13186	46

Če po istih podatkih računamo naprej in predvidevamo, da bo to stanje (gozdovi + zaraščanje) resnično tudi dosegeno, potem bi se gozdnatost v Črnomlju povečala na 72% , v Metliki pa na 63%. Ker pa so izhodiščni podatki že nekoliko zastareli, značaj prostora in časa pa bistveno spremenjen , je težko reči kakšno je redno stanje. Tudi agrokarta še ni vsega dovolj jasno opredelila in rešila.

Nesporno je dejstvo, da gozdnatost Bele krajine stalno narašča - najhitreje na dvignjenem in demografsko izpraznjenem zahodnem in severnem obrobju, v nižini pa predvsem v jugovzhodnem delu, okrog Velikega Bukovja, Bojancev.

POVRŠINE PO ZEMLJIŠKIH KATEGORIJAH V HA

Tabela 1

Upravne občine	Gozdovi	Kmetijska površina			Nerodovit- no in močvir- je	Površina občine
		skupaj	ne bo opuščeno	površina v opuščanju		
Ajdovičine	17.195	17.016	6.523	7.493	1.026	35.237
Brežice	9.514	15.442	14.307	1.135	1.809	26.765
Celje	10.548	10.918	6.483	1.435	1.482	22.948
Črknica	25.798	20.579	13.148	7.531	1.776	48.253
Črnomelj	24.307	22.534	11.939	10.595	1.756	48.597
Domžale	11.290	11.619	10.715	904	1.082	23.991
Dravograd	5.625	4.280	2.624	1.656	588	10.493
Gornje Radgona	6.689	13.370	12.547	823	1.923	20.982
Grosuplje	21.884	18.835	16.436	2.399	1.388	42.071
Hrastnik	3.217	2.481	1.894	587	160	5.858
Idrija	24.662	16.680	8.353	8.327	1.145	42.487
Ilirska Bistrica	25.571	20.062	10.950	9.112	2.331	47.964
Izola	360	1.371	919	452	1.097	2.628
Jesenice	20.673	6.933	2.832	4.101	9.861	37.467
Kamnik	15.838	10.267	8.026	2.241	2.822	28.927
Kočevje	64.890	20.397	10.869	9.528	1.300	76.587
Koper	8.653	16.317	7.592	8.725	2.246	27.216
Kranj	25.158	15.867	13.111	2.756	4.257	45.282
Krško	15.062	17.865	16.313	1.552	1.587	34.514
Laško	14.305	9.652	8.589	1.063	1.030	24.987
Lenart	5.725	13.776	12.479	1.297	907	20.408
Lendava	6.085	17.666	17.544	122	1.865	25.616
Litija	20.450	10.856	8.520	2.336	1.458	32.764
Ljubljana—Bežigrad	1.373	2.200	1.635	565	1.059	4.632
Ljubljana—Center	77	102	—	102	319	498
Ljubljana—Moste—Polje	8.296	5.067	4.081	986	1.872	15.235
Ljubljana—Šiška	8.005	6.283	4.793	1.490	1.309	15.597
Ljubljana—Vič—Rudnik	27.322	24.845	17.256	7.589	2.190	54.957
Ljutomer	3.891	12.799	12.541	258	1.180	17.870
Logatec	10.966	5.790	3.505	2.285	536	17.292
Maribor	33.394	35.044	30.111	4.933	5.336	73.774
Metlika	4.282	5.992	3.401	2.591	564	10.838
Mozirje	29.749	15.817	7.669	8.148	5.185	50.751
Murska Sobota	20.175	45.320	43.775	1.545	3.669	69.164
Nova Gorica	30.211	26.461	17.815	8.846	3.854	60.526
Novo mesto	40.897	31.565	23.356	8.209	3.427	75.890
Ormož	6.350	13.600	13.600	—	1.262	21.212
Piran	644	2.648	2.004	644	1.181	4.473
Postojna	26.929	20.228	5.054	11.174	2.010	49.167
Ptuj	19.260	40.976	37.959	3.017	4.292	64.528
Radlje ob Dravi	24.522	8.716	5.085	3.631	1.392	34.630
Radovljica	32.198	19.529	11.211	8.318	12.344	64.071
Ravne na Koroškem	21.452	7.726	4.729	2.997	1.187	30.385
Ribnica	14.594	10.224	6.960	3.264	776	25.594
Sevnica	16.466	11.599	10.582	1.017	1.205	29.270
Sežana	26.872	40.606	17.969	22.637	2.308	69.786
Slovenj Gradec	17.997	9.874	6.651	3.223	725	26.596
Slovenska Bistrica	19.076	15.887	13.354	2.533	1.906	36.609
Slovenske Konjice	11.983	9.221	9.125	96	1.026	22.230
Šentjur pri Celju	10.128	13.021	12.563	458	824	23.973
Škofja Loka	32.881	16.594	11.988	4.606	1.693	51.168
Šmarje pri Jelšah	16.749	21.725	21.171	554	1.528	40.002
Tolmin	35.816	40.938	12.211	28.727	17.169	93.923
Trbovlje	3.460	1.974	1.615	359	321	5.755
Trebnje	16.165	13.508	12.188	1.320	1.150	30.823
Trzin	10.182	3.887	2.524	1.363	1.471	15.540
Valenja	10.380	6.995	5.795	1.200	863	18.238
Vrhnika	9.107	7.009	6.677	332	759	16.675
Zagorje ob Savi	9.191	4.629	4.325	504	705	14.725
Zalec	16.951	16.517	14.621	1.896	1.454	34.922
Skupaj za SRS	1.000.454	888.070	650.483	237.587	136.876	2.025.400

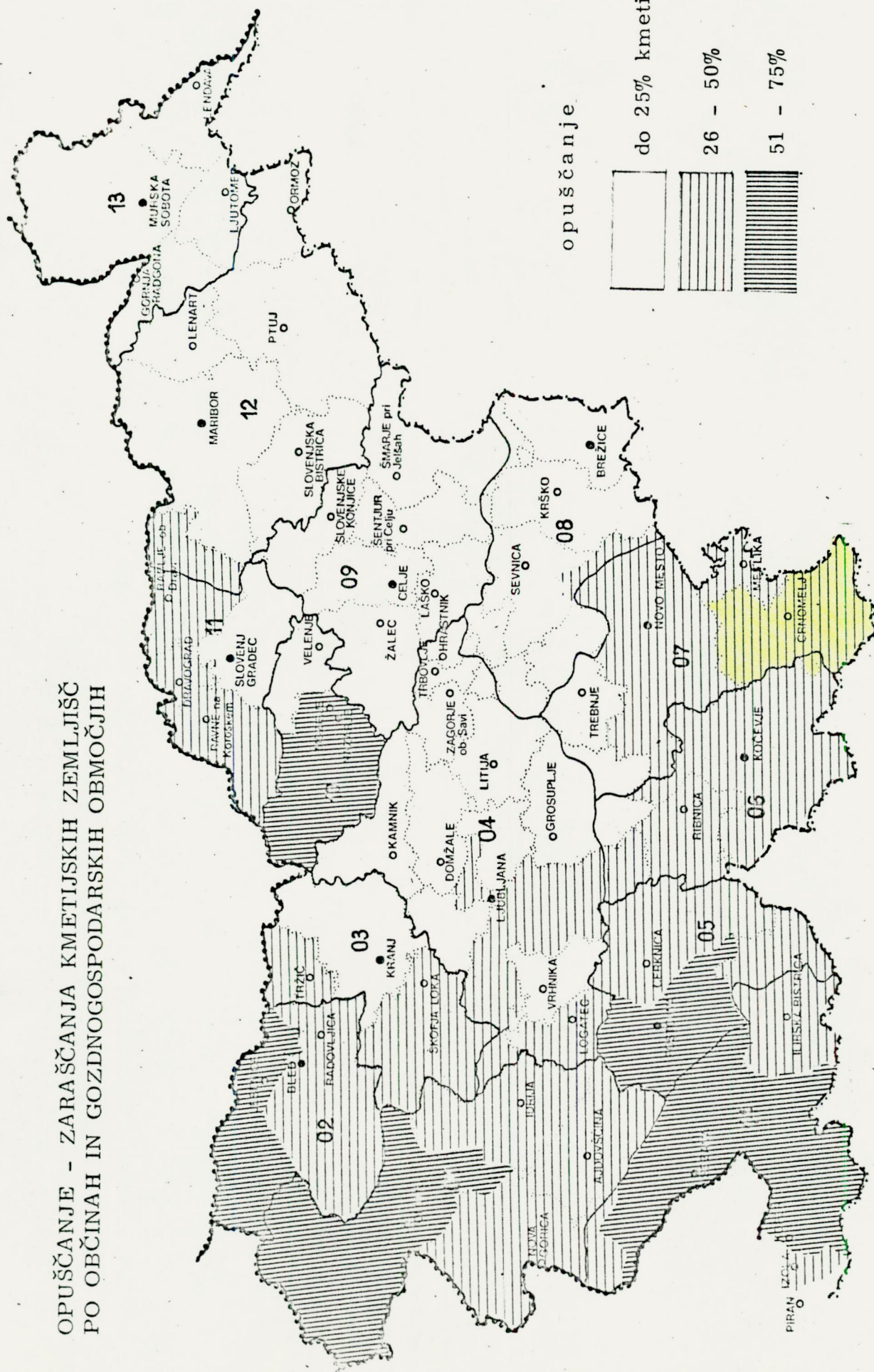
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA V OPUŠČANJU

Tabela 2

površine v ha

Upravna občina	bo opu- ščeno	že opu- ščeno	začetki zarašča- nje	zara- ščanje	skupaj	%
Ajmovščina	1.083	2.873	1.969	1.568	7.493	44
Bratice	214	223	502	190	1.135	7
Celje	440	415	415	165	1.435	13
Črknica	2.187	1.706	1.432	2.206	7.531	36
Črnomelj	3.263	3.100	2.468	1.764	10.595	47
Domžale	472	124	258	50	904	8
Dravograd	636	627	303	90	1.656	39
Gornja Radgona	414	302	78	29	823	6
Grosuplje	987	893	412	107	2.399	13
Incincnik	228	299	43	17	587	24
Izlija	2.722	2.816	1.782	1.007	8.327	50
Iirska Bistrica	2.404	3.363	1.822	1.523	9.112	45
Izola	—	235	129	88	452	33
Jesenice	870	1.042	1.164	1.025	4.101	59
Kamnik	475	1.203	551	12	2.241	22
Kočevje	1.894	2.515	1.671	3.448	9.528	47
Koper	1.089	4.883	1.929	824	8.725	63
Kranj	1.028	615	644	469	2.756	17
Krško	876	395	223	58	1.552	9
Laško	367	262	231	203	1.063	11
Lenart	590	678	29	—	1.297	9
Lendava	42	—	73	7	122	1
Litija	918	840	433	145	2.336	22
Ljubljana—Bežigrad	197	358	9	—	565	26
Ljubljana—Center	71	31	—	—	102	100
Ljubljana—Moste—Polje	732	177	77	—	986	19
Ljubljana—Šiške	614	537	72	67	1.490	24
Ljubljana—Vič—Rudnik	3.709	1.734	1.196	950	7.589	31
Ljutomer	19	11	4	224	258	3
Logatec	764	784	566	171	2.285	39
Maribor	1.959	2.301	543	130	4.933	14
Metlika	1.135	784	464	208	2.591	43
Mozirje	2.360	1.987	1.943	1.868	8.148	67
Mirska Soba	1.293	108	93	51	1.545	3
Nova Gorica	2.106	2.251	2.428	2.061	8.846	33
Novo mesto	2.838	2.635	1.677	1.059	8.209	26
Ormož	—	—	—	—	—	0
Piran	—	239	165	240	644	24
Postojna	3.896	3.414	2.123	1.741	11.174	55
Ptuj	1.163	806	724	324	3.017	7
Radlje ob Dravi	1.357	1.089	776	409	3.631	42
Radovljica	2.071	2.956	2.067	1.224	8.318	43
Ravne na Koroškem	1.062	1.310	392	233	2.997	39
Ribnica	1.090	1.513	504	157	3.264	32
Sevnica	445	275	222	75	1.017	9
Sežana	5.503	5.493	5.900	5.741	22.637	56
Slovenj Gradec	940	638	910	737	3.223	33
Slovenska Bistrica	971	643	661	358	2.633	16
Slovenske Konjice	12	38	28	18	96	1
Šentjur pri Celju	323	—	37	98	458	4
Škofja Loka	951	1.645	880	1.230	4.606	28
Šmarje pri Jelskih	237	13	43	261	554	3
Tolmin	5.829	12.357	5.864	4.677	28.727	70
Trbovlje	214	109	38	—	359	18
Trebnje	727	140	389	64	1.320	10
Trzin	117	456	442	348	1.363	35
Velenje	672	276	170	82	1.200	17
Vrhnika	197	65	12	58	332	5
Zagorje ob Savi	322	114	37	31	504	10
Zalec	816	447	387	246	1.896	11
Skupaj za SRS	70.101	77.048	50.302	40.138	237.687	27

OPUŠČANJE - ZARAŠČANJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠ PO OBČINAH IN GOZDNOGOSPODARSKIH OBMOČJIH

Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo
- Odsek za prostorsko načrtovanje

Kmetijska zemljiška skupnost Črnomelj je iz fonda zaraščajočih se kmetijskih površin izločila za drevesne nasade okrog 1200 ha, od katerih jih je možno ternutno aktivirati do 1/10, kajti snovanje in vzdrževanje nasadov zahteva velika finančna vlaganja in čas mirovanja kapitala je razmeroma dolg (25 do 30 let). Povečini bodo to nasadi smreke, ki v nižinski svet (Querco-Carpinetum, Querco-Fagetum) sicer najbolj ne sodi, vendar je to edina vsesplošna najbolj uporabna vrsta. Bolj kot njena ekološka in krajinska vprašljivost izstopa njena občutljivost splošno propadajoče drevesne vrste, zlasti na obrobjih njenega areala.

Kmetijski prostor Bele Krajine se zelo hitro zarašča in grozi nevarnost prevelike gozdnatosti, kar bi bistveno spremenilo njen krajinski značaj zlasti, če bi še vnašali nasade iglavcev na večjih površinah. Nasadi naj bodo manjši, bolj raztreseni, prilagojeni krajinskim značilnostim, ne kot čiste monokulture, ne preblizu naselij in vinogradov. Prav z načrtovanjem in tehnologijo snovanja intenzivnih nasadov iglavcev ima gozdarski inštitut iz Ljubljane na tem območju že večletne izkušnje, ki bodo koristno vodilo pri optimalni in smotrni rabi prostih kmetijskih površin.

Mihej URBANČIČ, dipl. inž.

5.1. RASTIŠČNE LASTNOSTI NEGOZDNIH ZEMLJIŠČ V OBČINI
ČRNOMELJ, POTENCIALNO PRIMERNIH ZA OSNAVLJANJE
DREVESNIH NASADOV

Ljubljana, marec 1988

KAZALO

str.

UVOD	12
1. Razčlenitev "sive cone" po lastništvu in interesentih	13
2. Oblikovanje orientacijskih rastiščnih enot	15
3. Proizvodnja lesa v že osnovanih drevesnih nasadih	16
4. Tematska literatura in kartografsko gradivo	17
5. Priloge	21
- Pregledna skica lege orientacijskih rastiščnih enot in katastrskih kart M 1:5000, uporabljenih pri osna- vljanju drevesnih nasadov v občini Črnomelj	22
- Legenda geoloških enot	23
- Legenda k pedološki karti	24
- Legenda potencialne naravne vegetacije	25
- Opisi orientacijskih rastiščnih enot	26
- Sestava, gostota sadnje in lesna proizvodnja že osnovanih nasadov, razporejenih v orientacijske rastiščne razrede (ORE)	33
- Geološke, pedološke in fitocenološke karte M 1:25000 in katastrske karte M 1:5000 "sive cone " v občini Črnomelj so v kartografskem oddelku IGLG	

UVOD

V okviru dolgoročne naloge "Značilnosti pridelave lesa na negozdnih površinah Slovenije" s šifro 158, katere vodja je dr. Janez Božič, smo na IGLG pristopili tudi k osnavljanju novih namenskih drevesnih nasadov na območju občine Črnomelj.

V tem prispevku so prikazane metode in rezultati prve faze dela - kabinetnega zbiranja in sintetiziranja že obstoječih podatkov o rastiščnih lastnostih negozdnih površin v takoimenovani "sivi coni", potencialno primernih za namenske drevesne nasade. To so praviloma zaraščajoča se kmetijska zemljišča dobre rodovitnosti, katerih kmetijska raba je predvidoma le začasno opuščena.

Tu predstavljeni, zbrani in ovrednoteni podatki o naravnih dano-
stih so osnova in izhodišče za oceno primernosti obravnavanih
zemljišč za drevesne nasade, za prednostni vrstni red pri njiho-
vi izbiri in detajlnem obravnavanju ter pripomoček pri izdelavah
izvedbenih načrtov osnovanj drevesnih nasadov.

1. RAZČLENITEV "SIVE CONE" PO LASTNIŠTVU IN INTERESNTIH

Zemljišča za drevesne nasade smo izbrali v območju t.im. "sive cone". Na kmetijski zemljiški skupnosti občine Črnomelj smo dobili liste katastrskih kart M 1:5000 s parcelami kmetijskih zemljišč, uvrščenih v VI. kategorijo. To so zemljišča, katerih raba še ni opredeljena in so potencialno primerna tudi za proizvodnjo lesa. Ta "siva cona" zemljišč, katerih skupna površina v občini Črnomelj znaša okoli 1000 ha, je bila naprej razčlenjena v sledeče skupine:

- XP SLP - zemljišča, ki so pretežno splošno ljudsko premoženje;
- XP! - večji kompleksi zemljišč z mešanim (zasebnim in SLP) lastništvom;
- XR - zemljišča, za katera na zemljiški skupnosti niso mogli dobiti podrobnejših podatkov,
- ?G - zemljišča, ki bodo verjetno prešla v gozd;
- V - zemljišča, katerih rabo je treba uskladiti z interesi JLA

Prvi dve skupini sta najmanj problematični iz vidika pridobivanja zemljišč za drevesne nasade. Sledilo je zbiranje podatkov o ekoloških lastnostih zemljišč celotne "sive cone" in ovrednotenje njihovih rastiščnih potencialov.

Opredelitev listov katastrskih kart s površinami "sive cone" po lastnikih in interesentih ter njihova uvrščenost v orientacijske rastiščne enote (ORE)

Z.št. Oznaka lista			Oznaka lastnikov interesentov	Številčna oznaka ORE
1.	Semič	45 - 18	XP SLP	VI
2.	---	46 - 19	XR	VI
3.	---	47 - 20	XR	V, VI
4.	---	48 - 21	XR	V
5.	---	49 - 22	XR	IV
6.	Črnomelj	4 - 27	XR	VII
7.	---	5 - 28	XR	VII
8.	- " -	7 - 30	XR	V
9.	---	8 - 31	XR	V, IV
10.	---	14 - 35	XR	VII
11.	---	15 - 36	?G, XR	VII
12.	---	18 - 39	XP	IV
13.	---	23 - 41	XR	VII
14.	---	24 - 42	?G	VII
15.	---	29 - 47	XR	IV
16.	---	30 - 48	XR, V	I
17.	---	34 - 50	?G, XR	VII
18.	---	38 - 54	XP	V
19.	---	39 - 55	XP	IV
20.	---	40 - 56	XP	IV, I
21.	---	46 - 60	XP SLP	V
22.	---	48 - 62	XP	V
23.	---	49 - 63	XP	IV
24.	---	50 - 64	XR	IV
25.	Ozalj	31 - 87	XP	I, II
26.	Vrbovsko	5 - 67	XP	VII
27.	---	7 - 69	XR	V
28.	---	8 - 70	XR	V, IV
29.	---	9 - 71	XP	IV
30.	---	10 - 72	XP	IV
31.	---	14 - 73	XP	III
32.	---	15 - 74	XP	III, VII
33.	---	17 - 76	XP	VII
34.	---	20 - 79	XR	III, IV
35.	---	26 - 81	XP	III
36.	Karlovac	2 - 92	XP SLP	II, IV
37.	---	3 - 93	XP	II
38.	---	12 - 96	XP	III, IV

2. OBLIKOVANJE ORIENTACIJSKIH RASTIŠČNIH ENOT

O ekoloških dejavnikih (geomorfologiji, podnebjju, matični podlagi, tleh, potencialni gozdni vegetaciji in drugem) Bele Krajine imamo na IGLG obilo podatkov. Osnovni viri zanje so monografija Miklavžič J. iz leta 1965 o premeni belokranjskih steljnikov v gozdove s pripadajočimi kartografskimi prikazi matične podlage, tal in kategorizacije steljnikov, novejša geološka in pedološka karte SFRJ s pripadajočimi tolmači in komentarji, fitocenološki elaborati s pripadajočimi fitocenološkimi kartami ter študija Plut D. iz leta 1979 o pokrajinski ekologiji Bele krajine s katalogom pokrajinsko-ekoloških mozaikov.

Za hitrejši analitični vpogled v rastiščne lastnosti smo za površine "sive cone" geološke, pedološke in fitocenološke podatke prikazali na topografskih kartah M 1:25000. V tem prispevku so v prilogi prikazane le njihove legende, karte so zaradi "službene tajnosti" shranjene v kartografskem oddelku IGLG.

Da bi dobili globalno oceno o primernosti obravnavanih zemljišč za drevesne nasade po naravnih danostih, smo na osnovi omenjenih virov in preglednih kart sintetično oblikovali sedem "orientacijskih rastiščnih enot " (okrajšano: ORE).

Osnovni podatki o orientacijskih rastiščnih enotah so prikazani na obrazcih v prilogi.

Na njihovi osnovi smo ocenili, da je največ zemljišč, primernih za drevesne nasade, v orientacijskih rastiščnih enotah s številčnimi oznakami IV, V in I, zato imajo pri nadaljnjem terenskem preverjanju in podrobnem proučevanju prednost. Za snovanje drevesnih nasadov so zanimiva tudi zemljišča v ORE VI in VII, najmanj pa obetajo zemljišča v ORE II in III.

3. PROIZVODNJA LESA V ŽE OSNOVANIH DREVESNIH NASADIH

Pri izvedbenih načrtih drevesnih nasadov je odločilnega pomena ustrezna izbira drevesnih vrst in tehnika osnavljanja, kjer je potrebno upoštevati številne vidike (gospodarske, lesnoproizvodne, ekološke, krajinske, biomelioracijske, socialne i.dr.). Pri tem ustvarjalnem delu so zelo koristni podatki o že obstoječih drevesnih nasadih, osnovanih v podobnih ekoloških razmerah. V ta namen so bile na IGLG izvedene raziskave o ekoloških, bioloških in tehnoloških lastnostih drevja v že osnovanih drevesnih nasadih. Izsledki so objavljeni v elaboratu Bcžič J. in Kalan J. leta 1985. Iz tega prispevka smo povzeli nekatere podatke o analiziranih drevesnih nasadih (o posajenih drevesnih vrstah, talnih razmerah, gostoti sadnje ter starosti nasada, njegovi lesni zalogi in povprečnem starostnem prirastku v času meritev) in jih v tabeli (glej prilogo) razporedili po naših orientacijskih rastiščnih enotah.

Iz te tabele je razvidno, da imajo v ORE št. I, ki obsega teraso Kolpe iz pleistocenske ilovice s prodniki, namenski drevesni nasadi zelenega bora, macesna, smreke in zelene duglazije zelo visoko lesno proizvodnjo.

V ORE št. IV so nosilci lesne proizvodnje sledeče drevesne vrste: zeleni bor, smreka, macesen, črna jelša, zelena duglasija. Tu dajejo na splošno največje donose nasadi zelenega bora, najmanjše pa nasadi črne jelše in deloma zelene duglazije. Vendar so črna jelša (ki veže atmosferski N) in drugi listavci ter macesen zanimivi iz ekološko - biomeliorativnih in krajinsko - estetskih vidikov.

Za ORE št. V so na voljo podatki o že osnovanih drevesnih nasadih smreke in zelenega bora, za ORE št. VI o nasadih smreke in za ORE št. VII o nasadih zelenega bora, macesna, smreke.

Tudi ti nasadi dajejo dobre lesnoproizvodne rezultate.

4. TEMATSKA LITERATURA IN KARTOGRAFSKO GRADIVO

(Okrajšave: GK = gozdarska knjižnica, KO = kartografski oddelek IGLG, EO = oddelek za gozdno ekologijo, GB = oddelek za gozdno biologijo)

- Osnove geološke karte SFRJ M 1:100.000: Nahajališče vira,
št. oznaka

- Osnove geološke karte SFRJ M1:100.000: KO
- * 1977: List Novo mesto L 33-79, s tolmačem
- * 1984: List Črnomelj L 33-91, s tolmačem
Izdelal Geološki zavod, Ljubljana in
Geološki zavod, Zagreb, Izdal Zvezni ge-
ološki zavod, Beograd.

- Pedološke karte M 1:50000: EO
- * 1969: Listi Karlovac 1, Novo mesto 4, Ogulin 2,
Samobor 3, s pedološko legendo. Izdelala
Biotehniška fakulteta, VTOZD za agronomi-
jo, Katedra za tla in prehrano rastlin.
Ljubljana (neobjavljeno).

- Fitocenološki elaborati in karte M 1:10000, GK
izdelani na Biroju za gozdarsko načrtovanje,
Ljubljana:

- Accetto M., 1973: Gozdne združbe in rastiščnogojitveni
tipi v gozdnogospodarski enoti Črmoš-
njice Fi 53

- Urbančič M., 1978: Gozdne združbe in rastiščnogojitveni
tipi v gozdnogospodarskem predelu
Raduha - Drvodelnik Fi 66

- Zorn M., 1968: Gozdne združbe in rastiščnogojitve-
ni tipi v g.e. Črnomelj Fi 27

- Zorn M., 1987: Gozdne združbe in rastiščnogojitveni Fi 22
tipi v g.e. Tanča gora

LITERATURA

Nahajališče
vira, št. oznaka

- AZAROV E., Eleršek L.,
Urbančič M., 1988: Strokovne osnove za snovanje in-
tenzivnega drevesnega nasada
"Sečje selo", IGLG, Ljubljana
GK
p-novo
- BOŽIČ J., 1975: Biološke, ekološke in prirastne
značilnosti iglavcev v vzhodni
Sloveniji, IGLG, Ljubljana
GK
e-96
- BOŽIČ J., 1981: Racionalizacija pri snovanju novih
gozdov. Gozdarski študijski dnevi:
Intensiviranje in racionaliziranje z
gozdovi v SR Sloveniji, Novo mesto,
str. 139-144.
GB
- BOŽIČ J., 1981: Izvengozdno pridelovanje lesa, IGLG,
Ljubljana
GK
e 156
- BOŽIČ J., KALAN J., 1985: Nasadne oblike in intenzivnostni
načini pridelave lesa zunaj gozda.
IGLG, Ljubljana.
GK
e 321
- BOŽIČ J. in sodelavci, 1984: Premena belokranjskih steljnikov
v drevesne nasade iglavcev, IGLG, Lj.
GK
e 301
- ČAMPA L., 1970: Gozdne združbe novomeškega gozdnogo-
spodarskega območja, BGN, Ljubljana
GK
Fi 97
- ČAMPA L. in sodelavci, 1985: Strokovne osnove za pripravo
planov občin Spominskega območja
Žumberak-Gorjanci, IGLG, Ljubljana
GK
e 323
- ELERŠEK L., 1987: Ohranjanje gozdov v procesih onesnaže-
vanja okolja in intenziviranje proiz-
vodnje lesa. IGLG, Ljubljana.
GK, GB
e-novejši

- ELERŠEK L.,
PISKERNIK M.,
1983, 1984: Rast smrekovih nasadov na različnih rastiščih na območju gozdnega gospodarstva Novo mesto. Gozdarski vestnik. Ljubljana GV
- KALAN J., 1975: Poročilo o primernosti tal za drevesni nasad na objektu "Mirna". Biro za gozdno načrtovanje. Ljubljana. GK Fi 94
- KOŠIR Ž., 1979: Ekološke, fitocenološke in gozdnogospodarske lastnosti Gorjancev v Sloveniji. Zbornik gozdarstva in lesarstva. L 17, št. 1, sl-242. Ljubljana
- KOŠIR Ž., 1975: Vrednotenje gozdnega prostora po varovalnih in lesnoproizvodnih funkcijah na osnovi naravnih razmer. Zavod SRS za družbeno planiranje. Ljubljana. GK e-105
- MARINČEK L., 1980: Gozdne združbe na klastičnih redimentih v jugovzhodni Sloveniji. Razprave XXII/2 SAZU, Ljubljana. EO
- MARINČEK L., 1987: Prispevek k poznavanju acidofilnih gozdov belega gabra v Sloveniji. Razprave IV. razredu SAZU. XVII. 4. str. 65-99., Ljubljana. EO
- MARINČEK L.,
ZUPANČIČ M., 1984: Carpinetum subpannonicum ass. nova. Razprave XXV/3. SAZU, Ljubljana. EO
- MIKLAVČIČ J., 1964: Premena belokranjskih steljnikov v gozdove. Elaborat + karte. IGLG Ljubljana. GK e
- MIKLAVČIČ J., 1965: Premena belokranjskih steljnikov v gozdove. Zbornik 4. IGLG, Ljubljana. GK

- PLUT D., 1979: Preobrazba geografskega okolja v Beli krajini. II.faza. (Pokrajinska ekologija Bele krajine). Inštitut za geografijo Univerze E.Kardelja, Ljubljana. EO
- PUNCER I., ZUPANČIČ M., 1979: Novi združbi gradna v Sloveniji (Melampyro vulgaris - Quercetum petralae ass.nova s.lat.). Scopolia, št.2 Prirodoslovni muzej Slovenije. Ljubljana. EO
- * 1979: Zakon o kmetijskih zemljiščih Uradni list SRS, št. 1. GK
- * 1984 Pravilnik za ocenjevanje tal pri ugotavljanju proizvodne sposobnosti vzorčnih parcel Uradni list SRS št. 26/84 z dne 7.12.1984. EO

5. PRILOGE

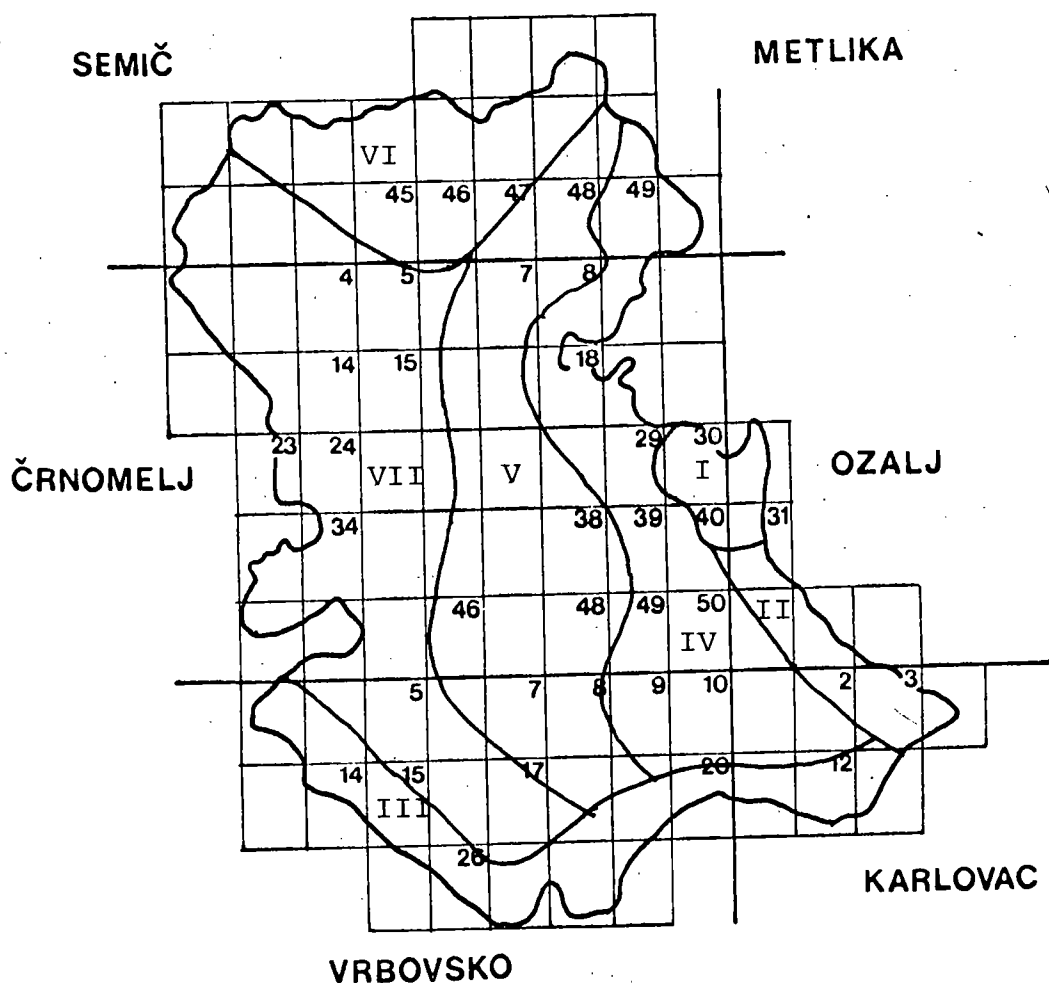
- Pregledna skica lege orientacijskih rastiščnih enot in katastrskih kart M 1:5000, uporabljenih pri osnavljanju drevesnih nasadov v občini Črnomelj
- Legenda geoloških kart
- Legenda k pedološki karti
- Legenda potencialne vegetacije
- Opisi orientacijskih rastiščnih enot
- Sestava, gostota sadnje in lesna proizvodnja že osnovanih nasadov, razporejenih v orientacijske rastiščne enote (ORE).

Pregledna skica lege orientacijskih rastiščnih enot in katastrskih kart M 1:5000, uporabljenih pri osnavljanju drevesnih nasadov v občini Črnomelj

Legenda:

I do VII - številčne oznake rastiščnih enot

45 - oznaka in lega lista katastrske karte

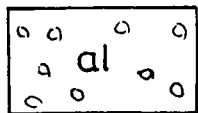

ORE

QCE I = tenara kolpe, pleistoc. II
 HF, QCE II = noj. karst. pos. vad. kolpe
 QD, Q III = pri noj. karst. pos. vad. kolpe
 DA IV = vzh. del bel. karst. - kobilja
 QCE V = zah. " " - karst
 HF VI = dol. del, plan. karst
 - južni del, (predgorje)
 VII = zah. del predgorja
 - go. meja ne
 opremljena - dolina
 (HF, EI, AIF, QF)

Skica občine Črnomelj z risanimi
ORE (orientacijske rastiščne enote) I - VII

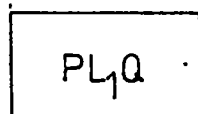
LEGENDA GEOLŠKIH ENOT

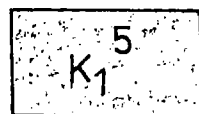
Aluvialne naplavine: prod, prodnati pesek,
mulji, glina (holocen)

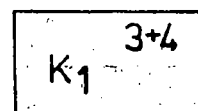
Jerina (terra rossa) - rdeča boksitna glina (holocen)

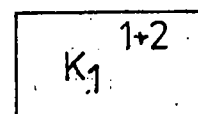
Prod, konglomerati, kremenov pesek, glina
in ilovica s kosi roženca (terciar)

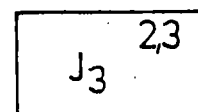
Siv plastovit apnenec z vložki dolomita in
apneno-dolomitne breče (albij)

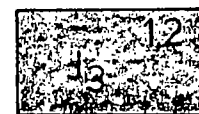
Siv in bel plastnat apnenec z vložki zrnatega
dolomita, apnene breče (barremij in aptij)

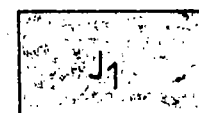
Apnenec z vložki drobnozrnatega
dolomita (neokomij)

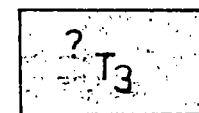
Bel in siv plastnat apnenec s plastmi debelo-
zrnatega dolomita in oolitni apnenec (zg.malm)

Sivi apnenci z lečami debelo-zrnatega
dolomita (sp.malm)

Drobnozrnati do debelo-zrnati beli dolomit, apnenec z
rožencem in dolomitizirani apnenec (sp.in srednji lias)

Drobn do srednjezrnat dolomit
(zg.triada)

1	Rendzine in pokarbonatna tla, skalnata
2	Rendzine na apnencu
3	Rendzine na dolomitu
4	Pokarbonatna, skalovita
5	Pokarbonatna tla, malo skalovita
6	Pokarbonatna tla sprana, malo skalovita
7	Pokarbonatna tla sprana, skalovita
8	Pokarbonatna tla na dolomitu, rdečerjava
9	Pokarbonatna tla na apnencu, rdečerjava, žepasta
10	Rjava tla na flišu
11	Sprana tla, skeletna na karbonatih z roženci
12	Pokarbonatna tla skeletna
13	Pokarbonatna tla sprana, gozdna
14	Podzolasta tla na pleistocenski ilovici s predniki
15	Podzolasta tla na ilovnatem nanosu
16	Podzolasta tla na ilovnatem nanosu, pseudoglejena
17	Podzol
18	Pelosec na sivi glini
19	Obrečna rjava tla
20	Obrečna rjava tla, slabo in srednje oglejena
21	Obrečna tla, močno oglejena
22	Koluvialna tla

LEGENDA POTENCIALNE VEGETACIJE

eQCt	Preddinarski nižinski gozd gradna in belega gabra, osnovna oblika (Querco-Carpinetum var.geogr.Epimedium alpinum,ZORN 1968 mscr., typicum)
eQCq	Preddinarski nižinski gozd gradna in belega gabra, oblika z dobom (Querco-Carpinetum var.geogr.Epimedium alpinum,quercetosum pedunculatae)
eQCí	Preddinarski nižinski gozd gradna in belega gabra, oblika s črnim grahorjem (Querco-Carpinetum var.geogr.Epimedium alpinum lathyretosum)
eHfí=rHFe	Preddinarski predgorski bukov gozd, oblika z lipico (Hacquetio-Fagetum var.geogr.Ruscus hypoglossum KOSIR 1961 epimedietosum)
HFp	Preddinarska gozdna združba bukve in tevja - višinska oblika z vretenčastim salomonovim pečatnikom (Hacquetio-Fagetum polygonatosum verticillatum)
Eft	Preddinarski gorski bukov gozd, osnovna oblika (Enneaphyllo-Fagetum, KOSIR 1961, geogr.var.Dentaria polyphylla, typicum)
QFt	Bukov gozd z gradnom, osnovna oblika (Querco petraeae - Fagetum, KOSIR 1971 s.lat., typicum)
QFs	Bukov gozd z gradnom, oblika z dremuljico (Querco - Fagetum stellarietosum)
ArFt	Bukov gozd s kresničevjem, osnovna oblika (Arunco - Fagetum, KOSIR 1971, s.lat., typicum)
LQ	Preddinarski bazofilni gradnov gozd (Lathyro nigri - Quercetum petraeae, HORVAT 1938)
QO	Preddinarski bazofilni gozd puhastega hrasta z gabrovcem (Querco pubescenti - Ostryetum, HORVAT 1938)
TAt	Gozdna združba lipe in mlečnega javora (Tilio - Aceretum geogr.var. Acer optusatum)
Ag	Gozdna združba črne jelše (Alnetum glutinosae, BR.-BL.et TX. 1943)

OPIS ORIENTACIJSKE RASTIŠČNE ENOTE (ORE)

Številčna oznaka ORE: I

Območje: Terasa Kolpe med Cerkviščem, Gribljami in Fučkovci

Nadmorska višina v m: 150 - 200

Nebesna smer: neizrazita, s severovzhodno težnjo

Naklon: 0 - 15 °

Matična podlaga (okrajšane oznake geoloških enot): Pl_1O ; ts (prevladuje ilovica s prodniki)

Oblika in razgibanost površja: gladka in valovita ravnina, na stiku z apneno podlago vrtače

Vodne razmere: ugodne, manjši vodotoki, podtalnica je več kot meter pod površjem!

Dostopnost: dobra

Erozijska: ni večje nevarnosti

Tla (številčne oznake talnih enot) 14 (Distrični do evtrični luvisoli in kambisoli. Mestoma so srednje globoko (g. hor. se začne v globinah od 25 cm-50 cm) do globoko pseudoglejeni (g. horizont, v katerem občasno zastaja voda, leži globlje od 50 cm)

Podnebje: letne padavine: 1100-1300 mm. Povpr. letna temp. 10°C, visoka zračna vlažnost, pogoste so megle

Predninarški, nižinski fitoklimatski pas s humidnokontinentalno klimo.

Potencialna gozdna vegetacija (kratice asociacij in subasociacij): e Qc (nižinski gozd gradna in belega gabra, oblika z dobom)

Primernost za drevesne nasade: primeren (že obstoječi, nasadi predvsem zelenega bora a tudi smreke, macesna, zelene duglazijske na teh rastiščih dajejo dovolj visoke donose).

OPIS ORIENTACIJSKE RASTIŠČNE ENOTE (ORE)

Številčna oznaka ORE: 11

Območje: osovna pobočja nad Kolpo v pasu: Dolenjci - Adlešiči-Marindol-Žuniči

Nadmorska višina v m: 150-350

Nebesna smer: NE

Naklon: 20-60°

Matična podlaga (okrajšane oznake geoloških enot): K_1^{1+2} ; $J_3^{2,3}$, K_1^{3+4} (apnenci z vložki dolomita, apnene breče)

Oblika in razgibanost površja: (zelo) strma, valovita pobočja

Vodne razmere: hitro odtekanje vode

Dostopnost: slaba

Erozija: opazna (površinska, jarkasta)

Tla (številčne oznake talnih enot) 8,13 (3, 15) Značilna pedosekvenca: rendzine-kulkokambisoli - luvisoli

Podnebje: Preddinarski nižinski fitoklimatski pas. Zaradi strmejših osojnih leg in bližine Kolpe je mezoklima hladnejša, vlažnejša, zlasti jeseni in pozimi je recej megle.

Potencialna gozdna vegetacija

(kratice asociacij in subasociacij): rHFe, eQCt, (aTA_t, eQC_e)

Primernost za drevesne nasade: Ta ORE je manj primerna za snovanje d. n. (razen v kolikor se bodo naknadno pojavili večji izravnavni kompleksi opuščenih zemljišč z globljimi tlemi).

OPIS ORIENTACIJSKE RASTIŠČNE ENOTE (ORE)

Številčna oznaka ORE: III

Območje: prisojna pobočja nad Kolpo

Nadmorska višina v m: 150 - 400

Nebesna smer: J, JV, JZ

Naklon: 20 - 50 °

Matična podlaga (okrajšane oznake geoloških enot): J^{1,2}₃; J^{2,3}₃ (apnenci in dolomiti)

Oblika in razgibanost površja: strma, valovita, često močno skalovita pobočja

Vodne razmere: hiter odtok vode

Dostopnost: slaba

Erozija: opazna (površinska, jarkasta)

Tla (številčne oznake talnih enot) 2,7,9 (rendzine in skalovita, žepasta pokarbonatna tla)

Podnebje: preddinarsko, nižinski in podgorski pas, zaradi strmejših prisojnih leg tu vladajo toplo-sušne razmere, osončenost

Potencialna gozdna vegetacija (kratice asociacij in subasociacij): Q0, LQ - rastišča s poudarjeno varovalno vlogo

Primernost za drevesne nasade: neprimerna za d.n. (primerna za pogozditev s črnim in rdečim borom).

Številčna oznaka ORE: IV

Območje: Vzhodni del belokranjskega ravnika v pasu: Češnjevce-Črnomelj - Tribuče-Bojanci

Nadmorska višina v m: 150-300

Nebesna smer: neizrazita, z vzhodno težnjo

Naklon: 0-20 °

Matična podlaga (okrajšane oznake geoloških enot): K_1^{3+4} ; K_1^{1+2} ; K_1^5 ; ts

Oblika in razgibanost površja: valovita, zmerno vrtačasta ravnina s posameznimi vzpetinami

Vodne razmere: Tla dobro zadržujejo vlogo

Dostopnost: na splošno dobra

Erozija: Zaradi položnega terena ni večje nevarnosti

Tla (številčne oznake talnih enot) 15,16,(13) Prevladuje distrični kambisol na ilovnatih nanosih

Podnebje: Preddinarsko, nižinski pas. Letna vsota padavin znaša ok. 1200 mm. Srednja letna temperatura 10°C in več, vegetacijska doba (št nad 10 °C) preko 180 dni, rastna doba (T nad 5°C) osem mesecev.

Potencialna gozdna vegetacija

(kratice asociacij in subasociacij): e QCq; (DA_t)

Primernost za drevesne nasade: primerna. Na območju te ORE že obstajajo intenzivni d.n.na globokih, distričnih tleh z ugodnimi fizikalnimi lastnostmi (bivši steljniki, pašniki). Najboljše priraščajo nasadi zelenega bora, dobro tudi nasadi smreke, macesna, rdečega bora, zelene duglazije, mestoma rdečega hrasta, črne jelše.

Številčna oznaka ORE: V

Območje: Zahodni del belokranjskega ravnika z obrobjem v pasu: Štrekljevec- Semič- Kot-Rodine-Tanča gora-Dragatuš
-Lipa

Nadmorska višina v m: 170-500

Nebesna smer: vse, prevladuje V-JV

Naklon: 0-30°

Matična podlaga (okrajšane oznake geoloških enot): K_1^5 ; K_1^{1+2} ; K_1^{3+4} ;

Oblika in razgibanost površja: valovita, vrtačasto, zmerno skalovito površje kaškega ravnika z nižjimi kopastimi vrhovi in kraškimi pobočji obrobja kotline.

Vodne razmere: Zaradi prevotlenega kraškega sveta voda hitro ponikne, prevladujejo manjši nestalni vodotoki

Dostopnost: na ravniku dobra, na obrobju kotline slabša.

Erozija: površinska

Tla (številčne oznake talnih enot) 6; (20 - ob Lahinji, Podturnščici)

Podnebje: podobno kot pri ORE IV, prisojna podgorska pobočja so zelo topla (poraščena z vinogradi, sestoji domačega kostanja)

Potencialna gozdna vegetacija (kratice asociacij in subasociacij): eQC_t ; (Ag)

Primernost za drevesne nasade: primerna (za d.n. ma, sm, z.bo, r.bo, č.bo, d.ko, bz)

Številčna oznaka ORE: VI

Območje: Severni del predgorskega sveta (pobočja in planote nad Goro, Rožnedolsko in Črmošnjiško dolino)

Nadmorska višina v m: 300 - 700

Nebesna smer: prevladuje V - SV

Naklon: 10 - 40°

Matična podlaga (okrajšane oznake geoloških enot): $2T_3$ (dolomit)

Oblika in razgibanost površja: valovita in jarkasta pobočja, zmerno vrtačaste planote

Vodne razmere: Hudourniki, ponikajoči nestalni vodotoki, izjema je vodnata Črmošnjiščica, ki spada v porečje Krke

Dostopnost: dobša

Erozija: površinska, mestoma jarkasta

Tla (številčne oznake talnih enot)

5,22 - malo skalovita pokarbonatna tla, koluvij

Podnebje: Letna količina padavin 1200-1300 mm, poprečna letna temp. 9°C, vegetacijska doba traja ok. 160 dni
rastna 220-250 dni

Potencialna gozdna vegetacija

(kratice asociacij in subasociacij): HF, QF_t (predgorski bukoví gozdovi)

Primernost za drevesne nasade: primerno (za d.n.sm, ma, r.bo,z.du).

Številčna oznaka ORE: VII

Območje: Zahodni del predgorskega in gorskega sveta (območja pod Mirno goro, Bukovo goro, Toplim vrhom, Poljansko goro, V.glavico)

Nadmorska višina v m: 500-900

Nebesna smer: prevladuje V-JV-J

Naklon: 10-40°

Matična podlaga (okrajšane oznake geoloških enot): K_1^{3+4} ; K_1^{1+2} ; $J_3^{2,3}$; J_1 , T_3^2 (apnenci in dolomiti)

Oblika in razgibanost površja: gladka, valovita, jarkasta dolomitna pobočja, vrtačasta, skalovita apnena pobočja in planote

Vodne razmere: voda ponikne v apneno podlago, hitro odteče iz dolomitnih pobočij

Dostopnost: večinoma dobra, mestoma so slabše odprti predeli

Erozija: površinska, jarkasta (na dolomitu)

Tla (številčne oznake talnih enot) 3,4,5,7,13

Podnebje: interferenčno, predgorski in spodnji del gorskega pasu, Letna količina padavin znaša 1200-1400 mm in več, popr. letne temp. 8°C, vegetac. doba 150-160 dni, rastna doba gozdnega drevja pa okoli 7 mesecev.

Potencialna gozdna vegetacija

(kratice asociacij in subasociacij): HF, HF_p, EF_t, ArF_t, QF_t

Primernost za drevesne nasade: manj primerna (na plitvih rendzinah in skalovitih pokarbonatnih tleh) do primerna (na malo skalovitih pokarbonatnih tleh - območje Mirne gore - za d.n.sm, ma, r.bo, z.du).

Števil. oznaka ORE	Oznaka anal. Ploskve	Oznaka tal	Relat. bonitet. razred	Drevesne vrste v nasadu na ha ob pridružena sadnji	Gos- tota	Starost nasada ob meritvi (v letih)	Ob meritvi	
							Lesna zaloga v m ³ /ha, prev- ladujoče av. celotna	Povprečni vol. prirastek prevl. av. v m ³ /ha
I	6/81	Luvisol, tipični, distrični, globok	III	zeleni bor	-	1600	(129), 155	6.79
	7/81	- " -	III	macesen	-	1500	(156), 179	7.43
	7/84	Evtrični kambisol, zmerno globoko pseudoogleden, globok	III	zeleni bor	-	5360	(426), 451	21.30
	8/82	Distrični kambisol, srednje globoko pseudoogleden, globok	III	macesen	z. duglazija	1425 + 329	(273), 318	12.41
	9/82	- " -	III	smreka	z. duglazija	1685 + 100	(269), 301	12.23
	10/82	- " -	III	zeleni bor	-	9000	(320), 352	12.31
	5/82	Distrični kambisol, tipični, globok na ilovicah	III	zeleni bor	-	2875	(267), 301	14.93
	6/82	- " -	III	smreka	č. jelša	1500 + 1500 č. js.	205	10.79
	7/82	- " -	III	zeleni bor	č. jelša	2500	(355), 356	18.58
	17/82	Distrični kambisol, srednje globoko pseudoogleden, globok	III	zeleni bor	-	2400	397	18.04
IV	13/82	- " -	III	zeleni bor	č. jelša	1250 + 990 č. js.	(357), 359	18.79
	14/82	- " -	III	macesen	-	1250	(240), 241	12.33
	15/82	- " -	III	smreka	-	1400	(162), 166	8.10
	5/83	- " -	III	zeleni bor	smreka	500 + 500 sm	(204), 223	10.20
	6/83	- " -	III	č. jelša	-	1600	153	7.29
	12/82	Distrični kambisol, globoko pseudoogleden, globok	III	z. bor	r. hrast	600 + 1650 r. hr.	(170), 201	8.95
	18/82	- " -	III	macesen	-	2500	(201), 216	10.58
	19/82	- " -	III	rd. bor	-	2500	(88), 89	5.50
	1/83	- " -	III	z. bor	-	700	(382), 386	18.19
	2/83	- " -	III	z. bor	-	1600	(311), 315	14.81
	3/83	- " -	III	smreka	-	2100	(107), 125	5.63
	4/83	- " -	III	smreka	-	5000	(173), 182	8.65
	7/83	- " -	III	z. duglazija	-	2270	157	7.85
	8/83	- " -	III	z. bor	smreka	400 + 400 sm	(265), 291	13.25
	9/83	- " -	III	macesen	č. jelša	1250 + 1250 č. js.	(146), 232	6.95
	4/85	- " -	III	z. duglazija	č. jelša	1250	(73), 90	3.84

V	16/82	Luvisol na apnencu, tipični, distrični, z evtričnim podtaljem, globok	II	z. bor	-	2300	(g)	22	(247), 249	11,23
	8/84	- " - " -	II	smreka	-	3450	(g)	22	(351), 357	15.95
	9/84	- " - " -	II	smreka	-	2750	(g)	22	(180), 192	6.81
	1/82	Luvisol na dolomit, tipičen, distričen, globok	III	smreka	-	1600	(r.)	13	122	9.38
	2/82	- " - " -	III	smreka	-	1800	(r)	13	97	7.46
	3/82	- " - " -	III	smreka	-	2500	(g)	13	94	7.23
	4/82	- " - " -	III	smreka	-	3000	(g)	12	86	7.16
VI	3/85	Kalkokambisol na dolomit, tipičen plitev	IV	smreka	-	2450	(sr)	22	320	14.54
	7/85	- " - " -	IV	smreka	-	3850	(g)	22	302	14.37
VII	1/80	Kalkokambisol na apnencih z roženci, tipičen, srednje globok	IV	z. bor	-	3500	(g)	21	(374), 382	17.81
	2/80	Luvisol na apnencu, tipičen, distričen, globok	III	macesen	-	1500	(sr)	22	(168), 187	7.64
	3/80	- " - " -	III	smreka	-	6000	(g.)	23	(247), 254	10.73
	1/85	- " - " -	III	smreka	-	2300	(sr)	21	232	11.04
	2/85	Luvisol na dolomit, tipičen evtričen, globok	II	smreka	-	2450	(sr)	21	191	9.09

Evgenij AZAROV:

5.2. KONČNA IZBIRA KONKRETNIH ZEMLJIŠKIH OBJEKTOV
ZA INTENZIVNE NASADE

Ljubljana, 1988

V izbrani vzorčni občini Črnomelj smo med najprimernejšimi zemljišči izbrali tri objekte in jih detajlno proučili glede

- pedoloških
- ekološkorastiščnih in
- sestojnih lastnosti.

Za analizirane objekte smo si priskrbeli dostopno kartno gradivo, na Geodetski upravi Črnomelj osnovne podatke o zemljiščih, na Zemljiški knjigi pa podatke o lastništvu. Skupna površina vseh treh analiziranih objektov je preko 150 ha. Za objekt Sečje selo je bil pripravljen tudi gojitveni načrt, po katerem so delavci gozdnega gospodarstva objekt v jeseni 1988 tudi zasadili. Razpored sadnje, gostota in izbira drevesnih vrst je prilagojena namenu (intenzivni nasad!), rastišču in okolju, pri čemer so bile upoštevane vse planske usmeritev občinskih prostorskih načrtov - zlasti interesi proizvodne panoge kmetijstva in konkretni interesi prizadetih lastnikov kmetijskih zemljišč.

Objekt št.1 :

TURNKA GMAJNA

Sob : ČRNMOELJ

Gozdno gospodarstvo: Novo mesto

Lastništvo: SLP (GG Novo mesto), zasebne enklave

K.o.: Dragatuš, parc. št.	2635	17 ha
	2636	64 ha
	2905	< 1 ha
	2906	18 ha
	2908	9 ha

S k u p a j

109 ha
=====

Turnska gmajna pri Dragatušu

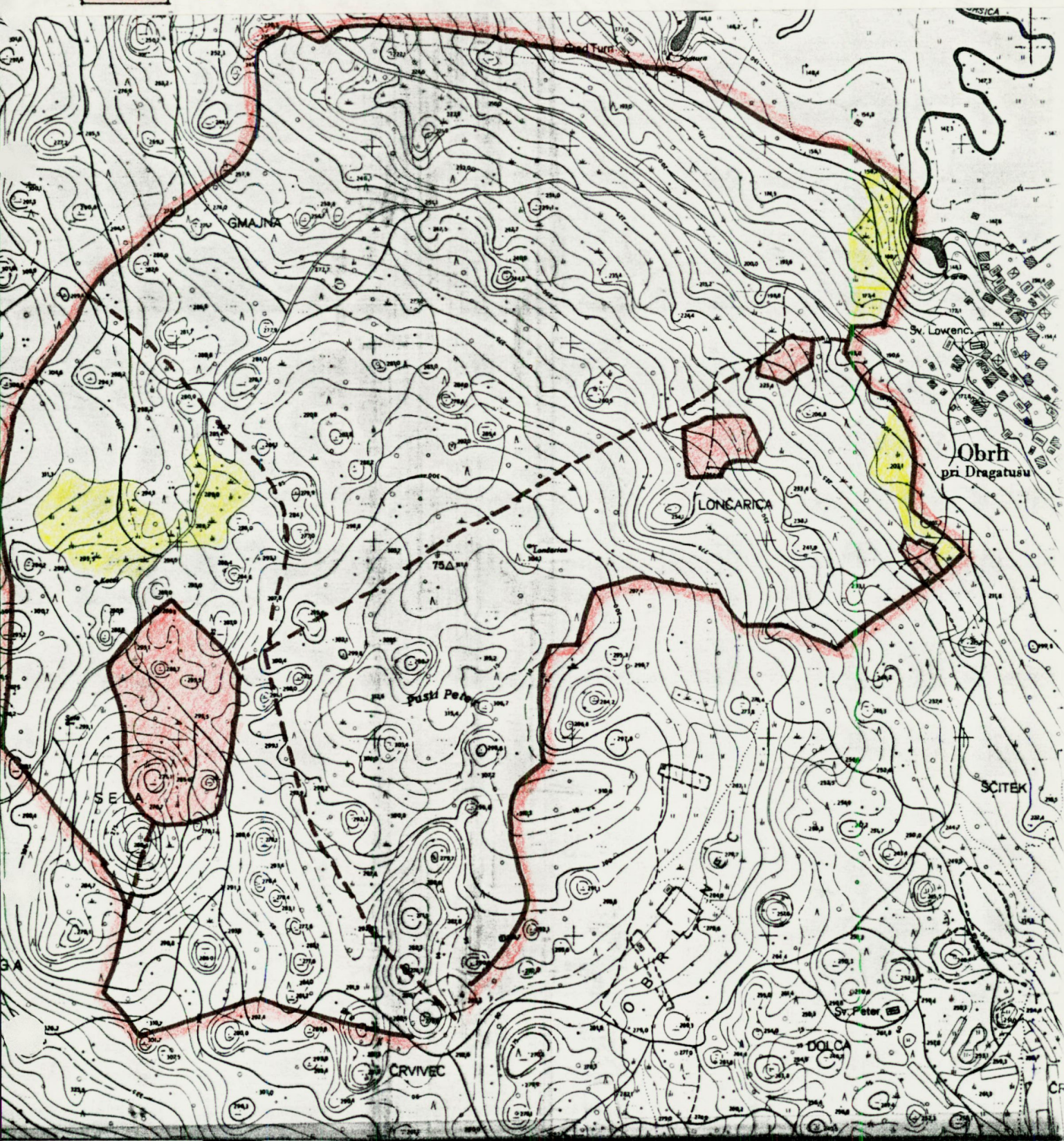
— družbeni kompleks

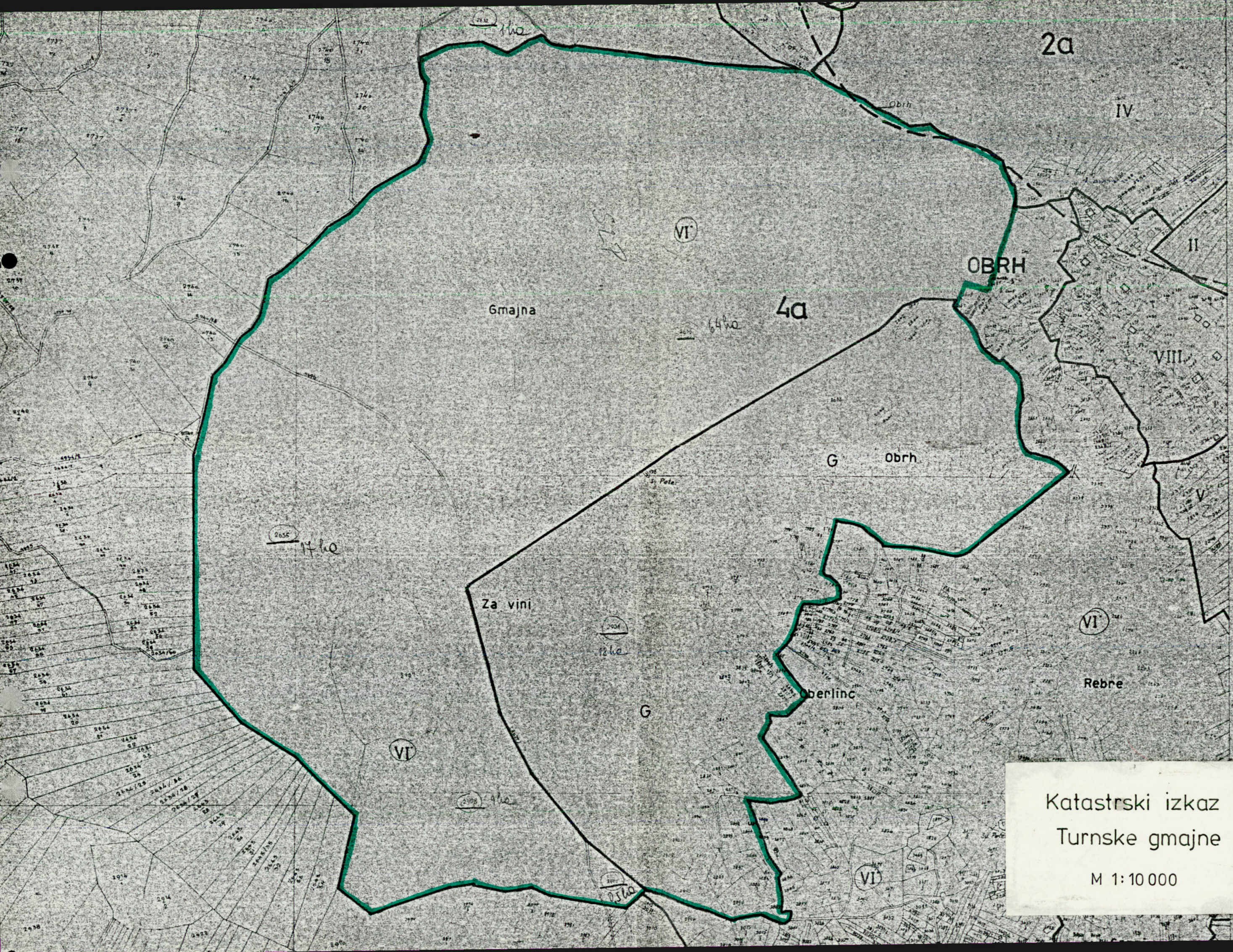
□ SLP

■ ZS

--- meja parcel

■ negozdne površine

Katastrski izkaz
Turnske gmejne

M 1:10 000

Ekološko rastiščni podatki:

Nad.višina: 200 - 311 m

Eks.: vse, največ S, SV, Z

Inkl. : 0 - 25° / 15°

Oblika terena: neizrazita vzpetina s planoto kn kraškimi vrtačami, plitvimi jarki

Geo.podlaga: siv in bel apnenec s plastmi zrnatega dolomita iz sp.krede, v JZ delu (Sela, grede) apnene sedimentne breče iz sp.krede

Skalovitost: malo (10°) do srednje skalovito v SV delu (40°), skale na površju

Tla: različni tipi pokarbonatnih tal (kalhokambisol, luvisol, koluvijs), različnih globin (plitva do zelo dloboka - JZ, pretežno sr.globoka-globoka, nav. imajo rdeče-rjav, gl. in ilovnat do glinast spodnji sloj B+b)

Gozd.združbe: Querco-Carpinetum, pretež. typicum

Opis sestojev: Bivša **vaška gmajna**, ki se od leta 1950 dalje, ko je paša prenehala, intenzivno zarašča z rdečim borom, brezo, trepetliko (pionirji), belim gabrom, posamičnim gradnom, bukvo, cerom, kostanjem in jelko. V privatnih enklavah so bile osnovane kulture smreke (starost 75 Končarica in 20 let - Sela).

Smreka v Lončarici, je močno in debelo vejnata (genetsko slaba?), z malimi višinskimi prirastki v višino, ok. 2 m (prepozna čiščenja!), s precejšnjimi debelinskimi prirastki; povprečno

višino ok. 25 m in zalogo 250-300 m³/ha;
pravkar je privatnik posekal nekaj smrek v
jarku in na grebenu - prirastek v jarku in vr-
tačah je občutno boljši!

Rdeči bor je kot pionir razširjen posamično
(v družbi z brezo, č.gabrom), skupinsko ali
sestojno na pretežnem delu površine. Ocenjena
starost drevja je 30-50 let, sklep C6-08, višina
15 m, zaloga 100 m³/ha.

Ostali listavci - črni gaber, beli gaber, posa-
mičen graden in cer v fazi letvenjaka in mlaj-
šega drogovnjaka, sklep 07, 50-80 m³/ha.

Objekt št.2:

Sečje selo pri Vinici

Sob : Črnomelj

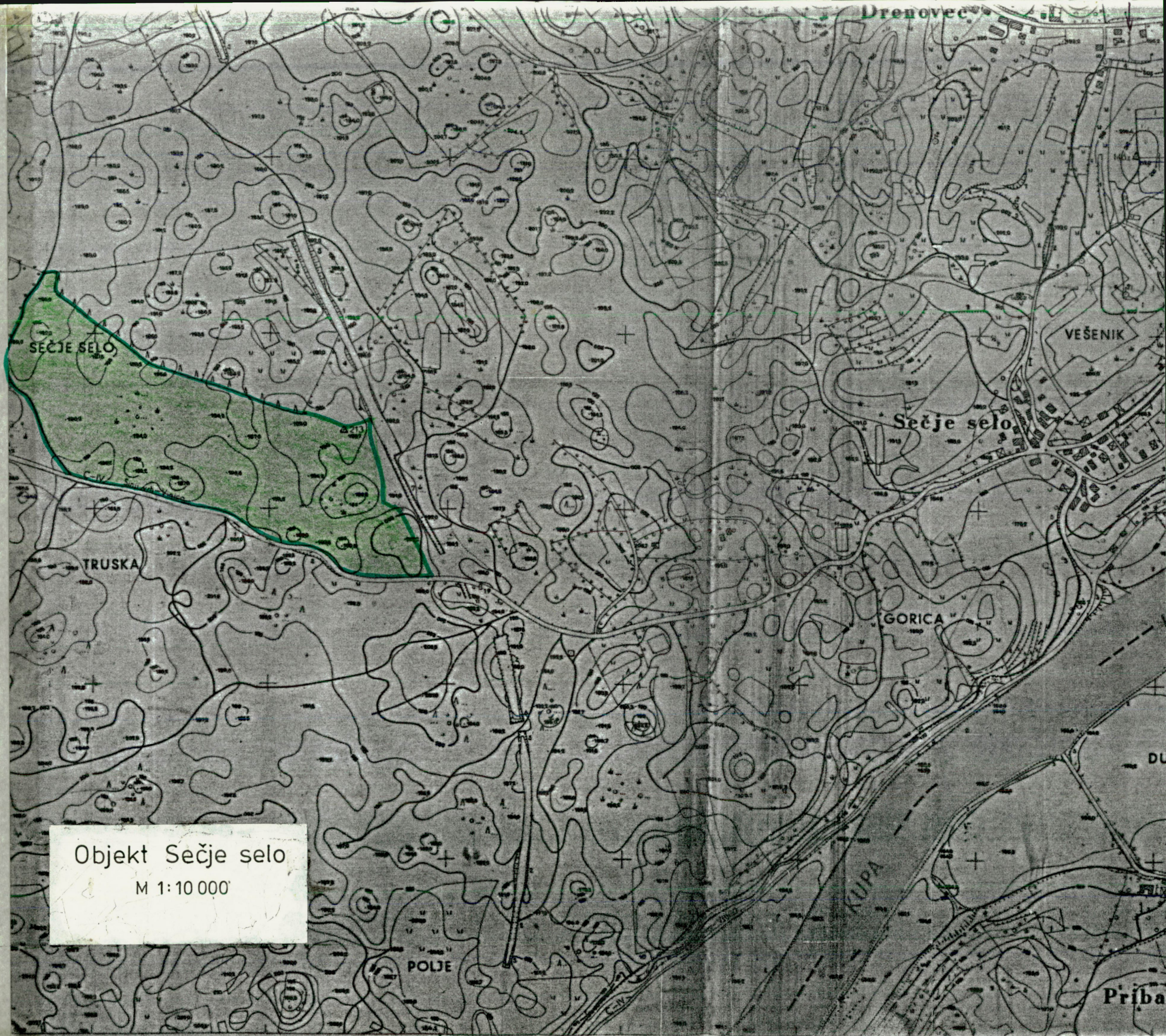
Gozdno gospodarstvo Novo mesto

Lastništvo : zasebno

Kat.občina: Učakovci

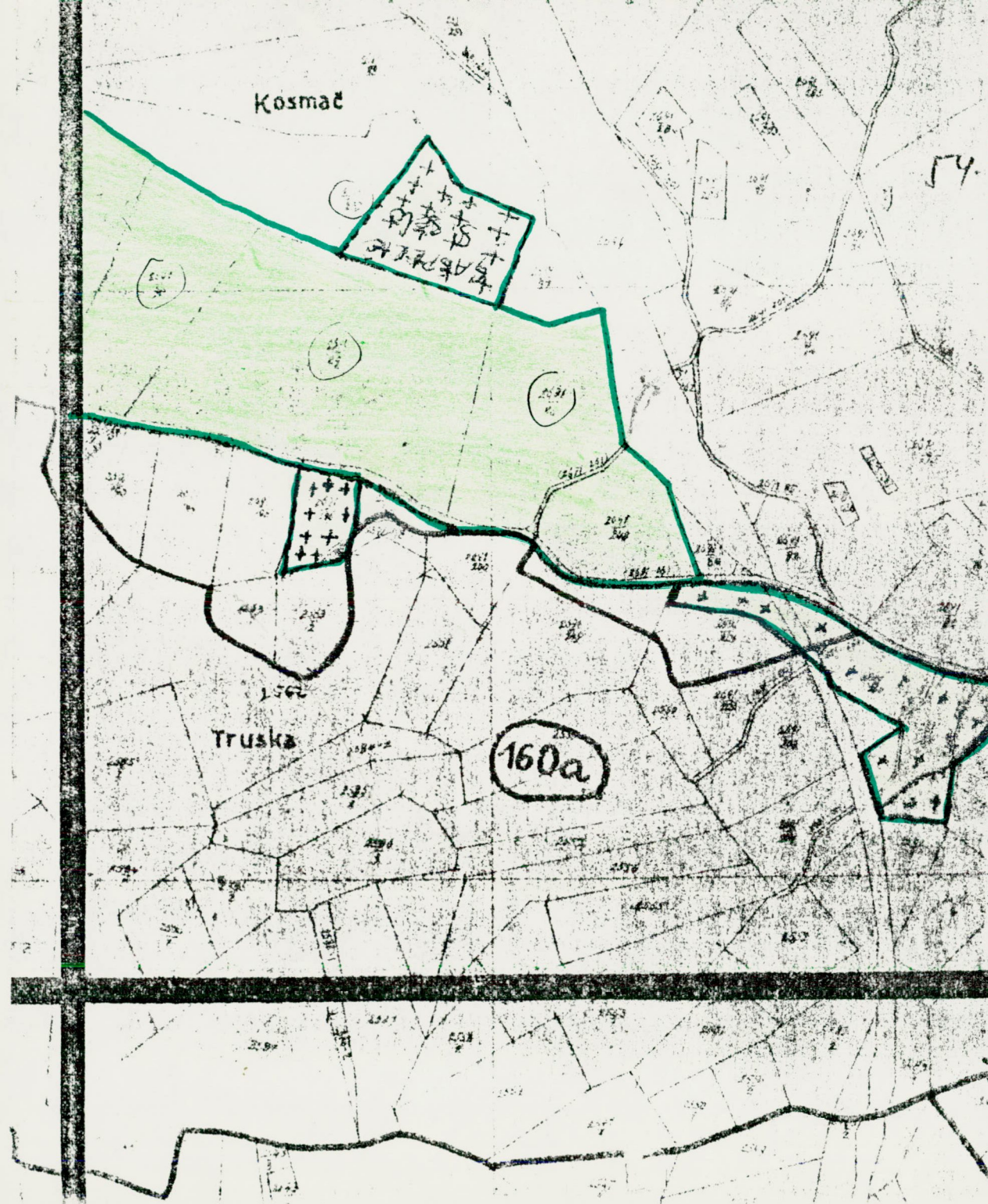
Površina in lastništvo:

Zap. št.	Parcela št.	K	Površina na ha	Lastnik
1.	2691/90	p6	1.5844	Balkovec Peter, Drenovec 18
2.	2691/89	p6	4.1925	Hudak Jure, Sečje selo 15
3.	2691/86	p6	2.0490	Šutej Franc, Sečje selo 19
4.	2961/248	p6	1.0026	Vranič Ana, Sečje selo 30
5.	2691/242	p6	1.7172	Petrovič Ana, Vinica
S k u p a j			10.5457 ha	

Objekt Sečje selo

M 1:10 000

Del K.o. Učakovci

M 1:10 000

objekt Sečje selo

Ekološko rastiščni podatki:

Nadmorska višina: < 200 m

Eksp.: razne

Inkl. 0-15°

Oblik.terena: vrtačasta ravan

Geološka podlaga: apnenec

Tla: pokarbcnatna, sprana, na splošno globoka,
površinsko skalovitost 5-10%

Opis kulture: Bivši pašniki, opuščeni pred 5-10 leti, v intenzivnem zaraščanju z akacijo, smreko, borom, brezo, trepetliko, cerom, z grmovnimi vrstami (krhljiko, češmin, lesko, beli gaber, srobot) in zelišči.

Objekt št.3:

M a l i n e

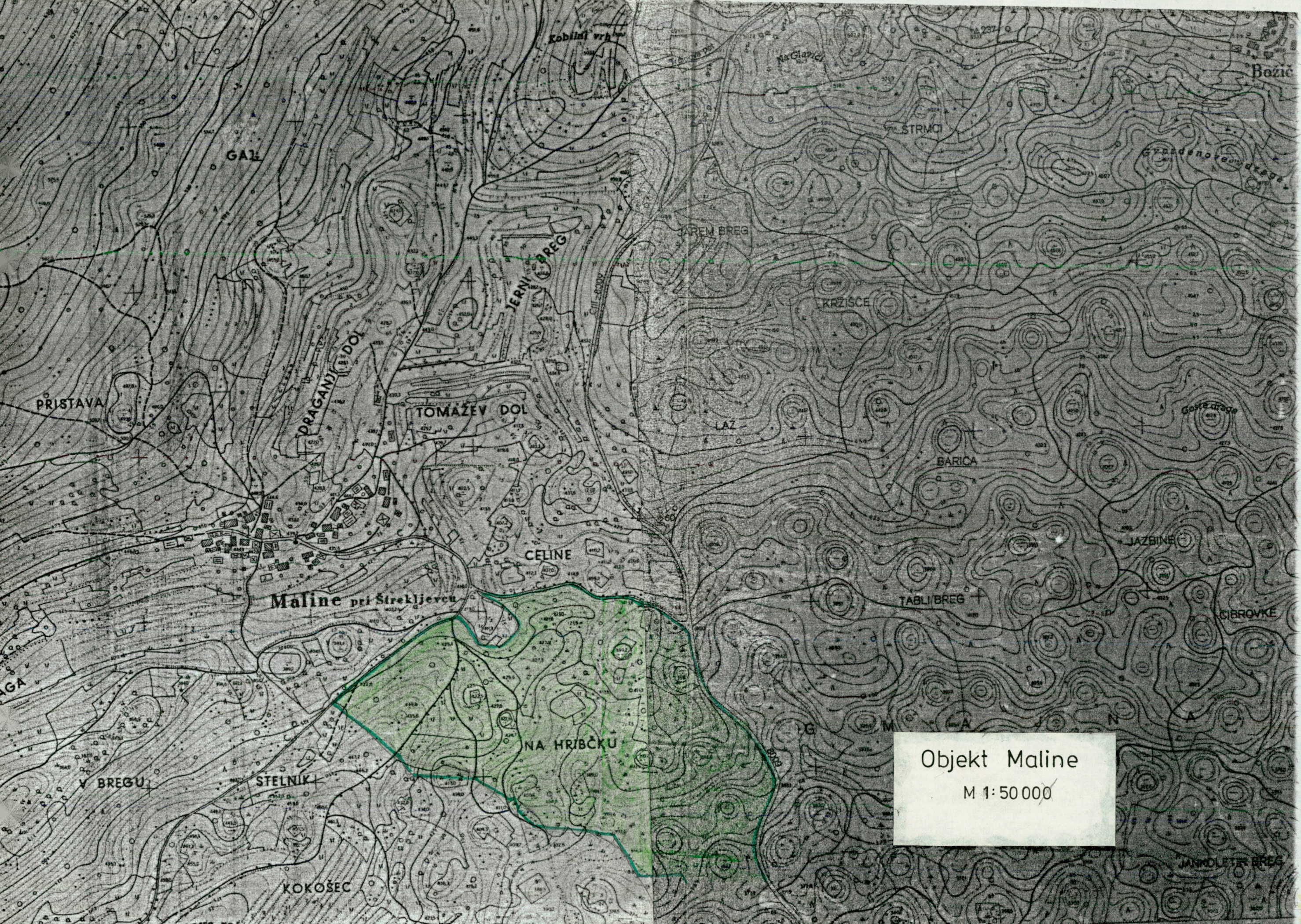
Sob Črnomelj

Gozdno gospodarstvo Novo mesto

Lastništvo: mešano

Katastrska občina: Štrekljevec

Zap. št.	Parcelna št.	K	Površina ha	Lastnik
1.	2396/2	g3	1.6978	GG Novo mesto
2.	3431/2	p6	1.1082	GG Novo mesto
3.	3431/1	p6	1.2429	GG Novo mesto
4.	3438	p6	6.9956	ObLO Semič
5.	3423	p6	5.7654	" "
6.	3434	p5	0.0266	Derganc Jakob, Maline 13
7.	3435	tr8	0.0291	" " "
8.	3424	nj5	0.2956	Ivec Janez, Maline 20
9.	3436	p5	0.0098	Ivanšek Janez, Maline 15
10.	3437	p5	0.0255	" " "
11.	3432	tr8	0.0219	Videmšek Franc, Maline 7
12.	3433	p5	0.0091	" " "
S k u p a j			17.2475	

Maline pri Strekljevcu

NA HRIBČKU

Objekt Maline

M 1:50 000

Ekološko rastiščni podatki:

Nadmorska višina: 400 m

Eksp.: J, SZ

Inkl. 0-20°

Obl.terena: razgiban, vrtačast, kraški svet

Geološka podlaga: apnenec

Tla: plitva do srednje globoka pokarbonatna rjava tla in rendzina

Skalovitost: 10-15% , mestoma tudi več

Opis sestoja: Več ali manj sklenjen gozd breze, kostanja, cera, gabra, trepetlike z grmovjem (iva, leska, dren, č.trn, češmin, glog, srobot) in zelišči.

Višina drevja 10-15 m, starost 25 let, zaloga 20-130 m³/ha (povpr. 80 m³/ha), prirastek ok. 2 m³/ha, zaloga v celoti iz listavcev , slabe kakovosti,

Evgenij AZAROV:

5.3. OCENA DONOSOV SMREKOVIH NASADOV
PRI SINJEM SELU

ki temelji na primerjavi s starejšim smrekovim
sestojem nasproti planiranega nasada nad cesto
Vinica - Sinji vrh

Opis primerjalnega objekta:

rastiščno in talno zelo podobno rastišče, valovito, z
vrtačami in skalami apnenca na površju, globina
tal kvečjemu manjša

Sestoj:

60-leten (mlajši) smrekov debeljak, pred dvema letoma že
močno preredčen, z razvitim grmovnim slojem in pritalno
zeliščno floro, kot na planiranem objektu. Na presvet-
ljenih mestih se je močno razbohotila robida. Starost na
panjih izkazuje 60 let, torej je bil nasad (ok.1 ha)
osnovan pred 65-70 leti, verjetno z dokaj redko sadnjo.
Drevje je zelo vitko, najdebelejši osebki imajo 30 cm
in več (6.,7.deb.stopnje), visoki so preko 20 m. Po boni-
teti jih lahko torej uvrstimo visoko $-h_{zg50} = 20$ ali
celo 22 (EAFV)

Kljub preredčenemu sklepu krošenj, drevje ni debelovejno
(ustrezna provenienca!), ima pa lepo oblikovano globoko
krošnjo, ki na enoto površine najbolj izkorišča sončno
obsevanje.

Ocena fondov primerjalnega sestoja

temelji na rekonstrukciji sestoja pred 30-40 leti, ko je bil star 30 oz. 20 let, kolikor naj bi znašala proizvodna doba planiranih nasadov v neposredni bližini. Za rekonstrukcijo uporabimo tablice EAFV $h_{zg50} = 20$ m in predpostavimo, da sestoj ni bil bistveno drugače gospodarjen kot vzorčni tablični sestoj

Starost	V i š i n a		Ø	Z a l o g a		RED.	P r i r a s t e k	
	sr	gr		na panju	celotna	%	tekoči	povprečni
				m ³ /ha				
30	7.3	10.6	10.3	57	69	17	6.9	2.3
40	11.7	15.6	14.4	160	201	20	13.2	5.0
50	16.1	20.0	18.5	257	350	27	14.9	7.0
60	20.0	23.7	22.5	340	499	32	14.9	8.3
70	23.2	26.5	26.6	403	642	37	14.3	9.2

Pri tabličnem sestoju povprečni starostni prirastek kulminira ($9.9 \text{ m}^3/\text{ha}$) pri 100 letih, tedaj je tudi sečno zrel. Pri redkem sklepu intenzivnih nasadov v Mlakah pri Črnomlju ima na steljniškem rastišču in distričnih globokih, nerigolanih tleh pri gostoti sadnje $3072/\text{ha}$ debelino 17 cm, zalogo $162 \text{ m}^3/\text{ha}$ in povprečni prirastek $8 \text{ m}^3/\text{ha}$ in več. Kulminacija nastopi torej znatno prej zaradi izključene konkurence in ostalih agrotehničnih ukrepov. Iz analogije z Mlakami pričakujemo ob istih tretmajih tudi tu v 20 letih povprečni prirastek $8 \text{ m}^3/\text{ha}$.

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO
Ljubljana, Večna pot 2

Evgenij AZAROV, Lado ELERŠEK, Mihelj URBANČIČ

5.4. STROKOVNE OSNOVE ZA SNOVANJE INTENZIVNEGA DREVESNEGA NASADA
"SEČJE SELO"

Direktor:

Marko Knecl, dipl.

Ljubljana, marec 1988.

SNOVANJE INTENZIVNIH NASADOV V SEČJEM SELU (SPOMLADI 1988)

Namen osnovanja

Nasad se bo osnoval na začasno opuščenem kmetijskem zemljišču - bivšem steljniku kot širitev lesnosurovinske osnove v Sloveniji. Cilj je pridelava drobnega tehničnega lesa iglavcev v kratki obhodnji.

Kraj osnovanja

Predvidena površina za nasad leži v Beli krajini neposredno pri vasi Sečje selo (Vinica), ob cesti Sečje selo - Sinji vrh. Nadmorska višina je od 190 m do 200 m, nagib terena pa tvorijo le brežine vrtač. Zemljišče je veliko 10,5 ha, je v privatni lasti in pripada parcelam 2691/90, 2691/89, 2691/86, 2691/248 in 2691/242 v k.o. Učakovci.

Pripravljalna dela

Za objekt je izdelana podrobna pedološka analiza, kakor tudi študija krajinskega pomena tega nasada, kar služi za izbino drevesnih vrst, provenienc in razmestitve sadik. Zemljišče je pretežno poraščeno s travo in praprotnjo, 10 % površine je zaraščeno s pomladkom rdečega bora, smreke, robinije, belega gabra in trepetlike, približno 15 % površine pa zarašča grmovje kot je brin, krhlika, češmin, glog, srobot, črnitrn in šipek. Grmovni sloj bo potrebno pred sajenjem odstraniti.

Izbira drevesnih vrst glede na:

a/ gospodarske vidike

Glavna drevesna vrsta je smreka domače (nižinske) provenience zaradi kvalitetnega celuloznega in ostalega tehničnega lesa in zeleni bor zaradi hitre rasti.

b/ krajinske vidike

Zaradi pestrosti nasada naj ostanejo v nasadu že prisotna jedra naravnega mladja (10%). Poleg smreke (63%) pa vse vnaša še zeleni bor (10%) ter sudetski macesen (15%).

c/ globino tal

Tla na objektu lahko razdelimo v tri glavne kategorije:

- zelo globoka tla (nad 120 cm) so na dnu vrtač (cca 1/4 površine)
- globoka tla na pobočjih vrtač (cca 1/2 površine)
- plitva tla so na grebenih med vrtačami (cca 1/4 površine)
(glej pedološko karto).

Primeren prostor za saditev smrek je na najglobljih tleh v vrtačah ter na severnih in vzhodnih pobočjih teh vrtač. Zeleni bor naj se posadi na srednje-globokih tleh, to je prisojnih pobočjih vrtač (južne in zahodne lege). Zeleni bor dobro uspeva v sosednjem nasadu. Macesen in breza spadata na preostala tla na grebenih.

Razmiki in število sadik

Drevesna vrsta	razmik v m	N/ha	% površine	ha	N
Smreka	1.6 x 2.5	2500	6	6,8	17.000
Macesen	2.2 x 3	1500	15	1,6	2.400
Zeleni bor	2.2 x 3	1500	10	1,1	1650
Naravni drevesni pomladek			10	1,0	

Zaradi izhodiščnega stanja objekta, upoštevanje krajinskega vidika ter na drugi strani zaradi potreb po prostorskem redu pri vzdrževalnih in negovalnih delih priporočamo sajenje v prekinjenih vrstah, ki naj bodo prilagojene konfiguraciji terena.

Nasad je potrebno osnovati s kakovostnimi sadikami. Starost smrekovih sadik naj bo 2/2 ali 2/3, macesnovih sadik 1/2 in sadik zelenega bora 2/2.

Zaščita sadik

Dosedanje poškodbe od divjadi pri zelenem boru in macesnu v mlajšem sosednjem nasadu kažejo potrebo po zaščiti novoosnovanega nasada pred divjadjo (zlasti macesna in zelenega bora).

Štartno gnojenje

Laboratorijska analiza tal je pokazala pomankanje fosforja. Pri mineralnem gnojenju priporočamo izbiro umetnih gnojil bogatih s fosforjem (glej pedološko poročilo).

TALNE RAZMERE NA OBJEKTU SEČJE SELO

Obravnavano zemljišče, na katerem se bo predvidoma osnoval drevesni nasad, leži na razgibanem, vrtačastem, kraškem Črnomeljskem ravniku, med 180 do 200 metri nad morjem, na apneni kamnini. Tu so se razvili sledeči tipi tal: Na kopastih vrhovih in grebenih prevladujejo plitva do srednje globoka pokarbonatna rjava tla (kalkokambisoli), na skalovitejših, bolj izpostavljenih mestih se v fragmentih pojavljajo tudi rendzine. Na pobočjih in zaravnicaah so nastala srednje globoka do globoka pokarbonatna rjava - rdečerjava tla (dvoslojni kalkokambisoli in luvisoli). V vrtačah nastopajo zelo globoka pokarbonatna koluvialna tla.

O lastnostih teh tal sklepamo na podlagi opisov treh talnih profilov, katerih vzorci so bili po standardnih metodah analizirani v pedološkem laboratoriju inštituta.

Profil št. 1 prikazuje srednje globoko, sprsteninasto rendzino, ki je skeletoidna, zelo humozna, zelo odcedna, slabo kisla, dobro prekoreninjena, srednje dobro oskrbljena s kalijem, zelo dobro z magnezijem, primanjkuje pa ji rastlinam dostopnih fosforjevih spojin. Kljub na splošno ugodnim kemijskim lastnostim so zaradi razmeroma plitvega soluma, skeletoidnosti, skalovitosti, izpostavljene lege, odcednosti in neugodne mikroklimе slabše rodovitnosti.

Profil št. 2 predstavlja lastnosti globokih, dvoslojnih, pokarbonatnih rjava - rdečerjavih tal. Ta vrsta tal ima sledečo značilno morfološko zgradbo: Pod okoli 20 cm debelim humusnoakumulacijskim A_h horizontom leži domnevno nanešen, melastoilovnat, temnorumenorjav Bu horizont, ki prehaja v domnevno relikten, avtohton, glinastoilovnat (B) rz horizont, ki ima značilno rdečerjavo barvo.

Prikazana tla so le malo skeletoidna, srednje humozna, s prhlinasto - prsteninasto obliko humusa, zmerno kisla, dobro odcedna, evtrično distrična. Zelo jim primanjkuje rastlinam dostopnih fosforjevih spojin, s kalijevimi in magnezijevimi so srednje dobro založena. So dobre rodovitnosti.

Profil št. 3 prikazuje zelo globoka, pokarbonatna koluvialna tla z dna vrtače. Ta tip recentnih tal ima od okoli pol do enega metra globok humusnoakumulativni A_h horizont črne do zelo temno rjave barve, ki prehaja v z erozijo nanešen Bu horizont rjave barve.

Prikazana tla so le malo skeletoidna, melastoilovnata, srednje humozna, s prhlinastosprsteninasto obliko humusa, dobro odcedna, zmerno kislá, srednje nasičena z bazami, srednje do slabo oskrbljena s kalijem in magnezijem, manjka jim rastlinam dostopnih fosforjevih spojin.

Zaradi svoje velike fiziološke globine, dobrih kemijskih in zelo dobrih fizikalnih lastnosti, ugodnih vlažnostnih razmer in mikroklima so zelo dobre rodovitnosti.

Iz rezultatov laboratorijskih analiz sledi, da tlem na obravnavanem objektu zelo primanjkuje rastlinam dostopnih fosforjevih spojin, s kalijevimi so srednje do slabo založene, z dušikom in magnezijem pa razmeroma dobro. Zato priporočamo, da se tlem, na katerih se bo osnoval intenzivni drevesni nasad doda fosforne spojine z mineralnim gnojenjem. Priporočamo gnojenje ob sadnji s 5 dag na sadiko.

Skupina tal: rendzine
Sistematska enota: sprsteninasta, srednje globoka rendzina
Simbol:

Štev. profila: 1
Datum: 21.10.87
Opisovalec: Urbančič M.

1. Lokaliteta: Bela krajina - Sečje selo

2. Starost:

3. Matična podlaga: apnenec

4. Nadm. višina: 200 m

5. Nagib in smer: vrh grebena

6. Relief: valovit, vrtačast, kraški ravnik

7. Drenaž. pokrajine: dobra (hitro ponikanje v prevotljen kraški svet)

8. Vegetacija: zaraščajoči se pašnik (z brinom, akacijo, brezo, smreko i. pd.)

9. Antropogeni vplivi: opuščeno kmetovanje

10. Klima: predninski fitoklimat, nižinski vegetacijski pas

Vreme: lepo

11. Erozija: slaba, površinska
12. Kamenitost: 30 % (apnene skale)

Hori- zont	Globina izraženost	Barva	Tekstura	Struktura	Organska snov	Konsi- stencja	Skelet	Vlaga	Drenaža	Novotvorbe, Konkrecije itd.	Karbonati	pH	Korenine in fauna	Vsota baz v %
A _h	0-15	10YR 3/3	i	drobnozrn.	sprst.	drobljiv	15 %	svež	prosta				zelo prek.	91,8
A _{hC}	15-30	10YR3/3 mi	mi	zrnasta	sprst.	drobljiv.	30-40 %	svež	prosta				srednje moč- no prekoren.	92,2

profil	hori- zont	glob. cm	mehanski sestav v %				pH		CaCO ₃ %	N %	C %	org. snov %	C/N	P ₂ O ₅ K ₂ O mg/100 g tal	
			pesek	grob melj	droben melj	glina	H ₂ O	KCl							
1	A _h		42,3	29,4	19,6	8,7	6,5	5,9		0,28	4,4	7,6	16	-	15 18
	A _{hC}		29,8	40,7	24,3	5,2	6,7	6,1		0,22	3,5	6,0	16	-	10 15

Skupina tal: Kalkokambisoli + luvisoli na apnencu
Sistematska enota: globoka, dvoslojna, pokarbonatna rjavo-
rdečerjava tla

Štev. profila: 2
Datum: 21.10.87
Opisovalec: Urbančič

1. Lokalizacija: Sečje selo

2. Starost:

3. Matična podlaga: apnenci

4. Nadm. višina: 190 m

5. Nagib in smer: 150, E

6. Relief: pobočje vrtače

7. Drenaž, pokrajine: dobra

8. Vegetacija: zaraščajoč se pašnik

9. Antropogeni vplivi: opuščanje paše

10. Klima: preddinarska

Vreme:

11. Erozijska šibk
12. Kamenitost: 5% apnene skale

Horiz. zont	Globina izraženost	Barva	Tekstura	Struktura	Organska snov	Konsistenca	Skelet	Vlaga	Drenaža	Novotvorbe Konkrecije itd.	Karbonat	pH	Korenine in fauna	Vsota baz v %
A _h	0-20	10YR3/2		zrnasta	prhljasta sprstena	drobljiv	posamezno ap. kamenje	svež	prosta				zelo prek.	39.5
A _h B	20-35	10YR4/3		zrn. do oreškasta	" "	" "	" "	" "	" "				srednje	38.6
B _{u1}	35-60	10YR4/4		grahasta do ke-pasta	" "	drobljiv, lomljiv	" "	" "	" "				malo	56.0
B _{u2}	60-80	" "		grah. do kepasta, poliedrična	" "	lomljiv	" "	" "	zadržana				malo.	60.9
II (B) rz	80-90	5YR 4/4		" "	" "	lomljiv, plastičen	" "	" "	" "				posamezne korenine	73.6

profil	horiz. zont	glob. cm	mehanski sestav v %				tekst. raz.	pH		CaCO ₃ %	N %	C %	org. snov %	C/N	P ₂ O ₅ K ₂ O Mg	
			pesek	grob melj	droben melj	gлина		H ₂ O	KCl						mg/100 g tal	
2	A _h		11.7	25.7	51.2	11.4	mi	5.0	4.0		0.28	4.2	7.2	15	-	10 5.1
	A _h B		11.4	18.3	55.1	15.2	mi	5.1	4.1		0.19	3.4	5.9	17	-	6 5.4
	I B _{u1}		13.5	12.2	48.3	26.0	mi	5.1	4.1		0.09	1.5	2.6	17	-	6 6.4
	B _{u2}		1.2	33.1	40.6	25.1	mi	5.1	4.1		0.08	1.4	22.4	17	-	6 5.9
	II (B) rz		2.4	27.3	41.6	28.7	mg	5.4	4.3		0.08	1.3	2.2	16	-	8 3.7

Skupina tal: Koluvijska na apnencu
Sistematska enota: zelo globoka, zmerno distrična, pokarbonatna
Simbol: koluvijska tla

Štev. profila: 3
Datum: 21.10.87
Opisovalec: Urbančič M.

1. Lokalizacija: Sečje selo

2. Starost:

3. Matična podlaga: apnenec

4. Nadm. višina: 185 m

5. Nagib in smer: 0°

6. Relief: dno vrtače

7. Drenaž. pokrajine: dobra

8. Vegetacija: opuščen pašnik

9. Antropogeni vplivi:

10. Klima: preddinarska, poudarjena vlažnost in hladnost zaradi mikroklimne vrtače

11. Erozijska: ni

12. Kamenitost: ni

Vreme:

Hori- zont	Globina izraženaost	Barva	Tekstura	Struktura	Organska snov	Konsi- stencasnov	Skelet	Vlaga	Drenaža	Novotvorbe, Konkrecije itd.	Karbonati	pH	Korenine in fauna	Vsota baz v %		
A _{h1}	0-20	10YR2/1		zrnasta	prhlina: sta sprste- nina	drobljiva	posamežno kamenje	svež	prosta				zelo prekoreninjen	32,4		
A _{h2}	20-40	10YR2/1		zrnasta do gra- hasta	" "	" "	" "	" "	" "				srednje prekoreninjen	29,2		
A _{h3}	40-60	10YR2/1		" "	" "	" "	" "	" "	" "				malo (2-5 korenin/dm ²)	34,5		
A _{hB}	60-70/80	10YR2/2		zrnastado Kupa- sta	" "	drob.,lomljiv	" "	" "	" "				" "	36,2		
B _{u1}	70/80-100	10YR3/2		kepasti polied.	" "	lomljiv	" "	" "	zadržana				posamezne korenine	32,4		
B _{u2}	100-120	10YR4/3		" "	" "	" "	" "	" "	" "				nič k.	35,7		
profil	hori- zont	glob. cm	mehanski sestav v %			tekst. raz.	pH		CaCO ₃ %	N %	C %	org. snov %	C/N	P ₂ O ₅ K ₂ O mg/100 g tal	Mg mg/100 g tal	
			pesek	grob melj	droben melj		H ₂ O	KCl								
3	A _{h1}						4.6	3.4		0.43	6.5	13.2	15	-	20	4.7
	A _{h2}						5.0	4.0		0.24	5.3	9.1	22	-	10	5.9
	A _{h3}		1.0	26.5	58.9	mi	5.2	4.1		0.22	4.0	6.9	18	-	5	5.7
	A _{hB}		11.1	16.3	54.8	mi	5.3	4.1		0.17	2.8	4.8	16	-	5	2.9
	B _{u1}		8.3	12.6	58.8	mi	5.3	4.1		0.10	1.6	2.8	16	-	5	2.0
	B _{u2}		3.0	17.3	59.0	mi	5.2	4.1		0.08	1.2	2.1	15	-	5	0.0

54

Objekt Sečje selo,
namenjen za drevesni nasad

M 1:2500

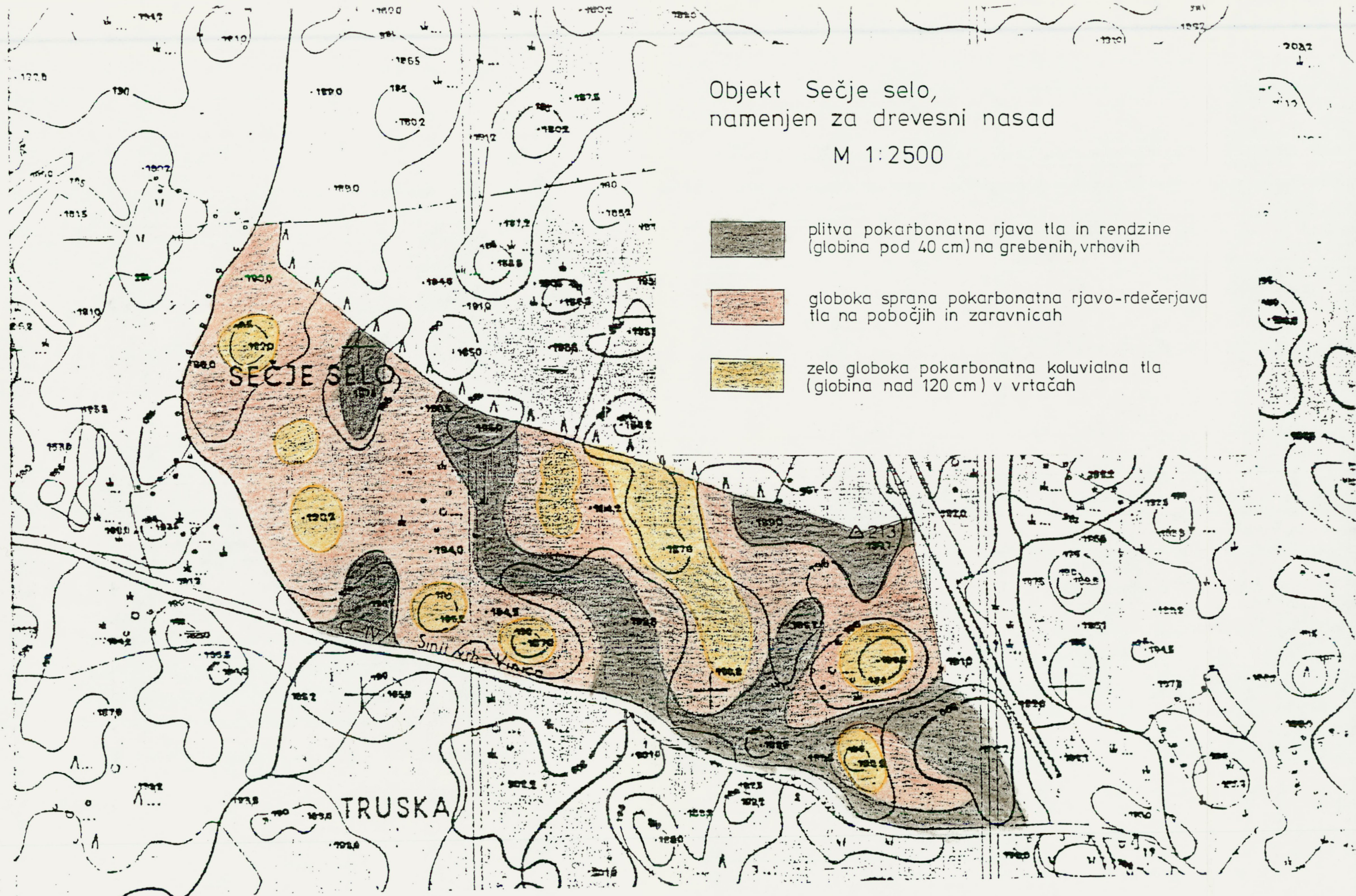
plitva pokarbonatna rjava tla in rendzine
(globina pod 40 cm) na grebenih, vrhovih

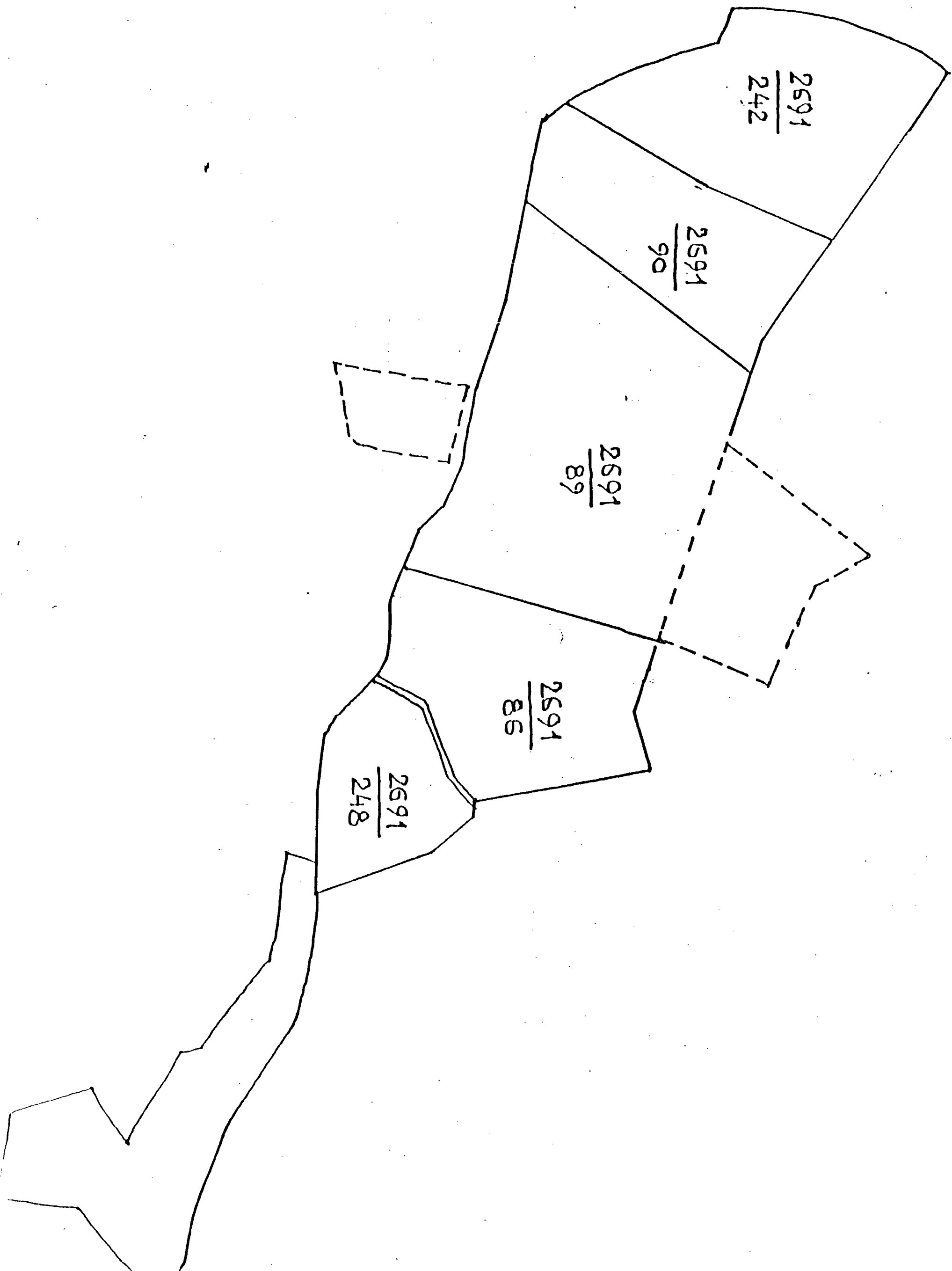

globoka sprana pokarbonatna rjavo-rdečerjava
tla na pobočjih in zaravninah

zelo globoka pokarbonatna koluvialna tla
(globina nad 120 cm) v vrtačah

6. ZAKLJUČEK

Naloga ima tako modelen kakor neposredno uporaben namen in bo služila operativnim zahtevam partnerjem dogovarjanja in sporazumevanja. Kot zaključni elaborat z opisnim in kartografskim delom bodo ugotovitve služile izdelavi podrobnih načrtov snovanja drevesnih nasadov, opredelitvi začasnih namembnosti družbenemu planu otčine idr. S širšega družbenega vidika bo pomemben njen mobilizacijski pomen v smislu aktiviranja plodnih površin kot prispevek opiranja na lastne sile. Preko kooperantskih odnosov bo to tudi pomemben dopolnilni življenjski vir prebivalstva manj razvitih območij.

Naloga se na območju Bele krajine v tej fazi (modelu) zaključuje, nadaljuje pa v širši prostor Sloverije. Glede na izkušnje pridobljene v Beli krajini bo treba v bodoče k nalogi pristopiti bolj sistematično in na osnovi usklajevanja med gozdarstvom, kmetijstvom in družbo kot celoto, manj pa operativno v smislu samega pridobivanja zemljišč. Ob raziskavah, ki naj bi imela bolj regionalni značaj, bo treba izdelati tudi nekakšna izhodišča oz. model, po katerem bomo ugotavljali do kakšne mere lahko dodatno obremenjujemo določen tip krajine še z monokulturami.

7. LITERATURA

ANKO,B.,ŽONTA,I.: Vnašanje tujkov v gozdni prostor. Seminarско gradivo, Ljubljana, 1988

*. Bodoči razvoj gozdarstva v Sloveniji. Gradivo za razprave ob 40.obletnici BF v Ljubljani, Ljubljana 1987

ČAMPA,L. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi gozdnogospođarskega območja. Novo mesto,Ljubljana 1970, elaborat

* Družbeni plan občine Črnomelj za obdobje 1985 do 1990. Črnomelj 1986, elaborat

* Urbanistični program občine Črnomelj. Ljubljana 1979, kartni del.

ZORN,M. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v gospodarski enoti Črnomelj. Ljubljana 1968, elaborat

ŽONTA,I. Opuščanje in zaraščanje kmetijskih zemljišč ter spreminjanje namembnosti rabe plodnih zemljišč. Ljubljana 1982, študija.

P R I L O G E

VPLIV POGOZDITVE OPUŠČENIH IN SLABO IZKORIŠČENIH ZEMLJIŠČ V BELI KRAJINI
NA KLIMO IN NA MOŽNE POSLEDICE NA VINOGRADNIŠTVO (Preliminarna kvalitativna
ocena)

Biotehniška fakulteta v Ljubljani

VTOZD za gozdarstvo

Dr. Andrej Hočevar, VTOZD za agronomijo

V novejšem času spremljajo vsak večji človekov poseg v prostor pomisleki ali ta ne bo vplival na spremembo procesov v okolju, ali morda celo vplival na spremembo klime. Pomislek je načeloma povsem upravičen, saj so znani primeri na Zemlji, ko obsežni in močni človekovi posegi v naravo niso povsem zanemarljivi glede vpliva na klimo, čeprav se sprememb klimatskih razmer z njimi danes še ne da dokazati. Pri manjših prostorsko omejenih posegih je to seveda še toliko težje. Prav pa je, da z objektivno metodo poskušamo oceniti velikostni red njihovega vpliva na možne spremembe klime in njihove posledice na rast in razvoj rastlinske odeje. To bomo storili tako, da bomo najprej natančneje opredelili nekatere pojme, ki jih pri tem rabimo in so v vsakdanjem življenju preveč ohlapno podani, ugotovili dejavnike, ki klimo oblikujejo, ocenili njihove možne spremembe in na tej osnovi ocenili pričakovane spremembe klime in njihov vpliv na rastlinsko odejo. Šele tako izdelana objektivna ocena nam bo lahko služila kot pomoč pri odločitvah glede posega v prostor.

Pojma vreme in klima sta v vsakdanjem pogovornem jeziku precej ohlapno definirana, zato ju moramo za našo rabo natančneje opredeliti. Vreme je skupek vremenskih procesov in pojavov v trenutku ali krajšem časovnem obdobju, dnevu, tednu, mesecu, klima pa je poprečno vreme za daljše časovno obdobje dolgo vsaj 30 let. Glede na številnost parametrov, ki opredeljujejo vreme je iskanje poprečja in kombinacij poprečkov raznih elementov vse prej kot preprosto, in je zato že prikaz klime težaven problem.

Na vreme v krajšem časovnem obdobju, vzemimo dan, vplivata predvsem dva sklopa procesov. Prvega sestavljajo lokalni procesi, ki pridejo do veljave zlasti tedaj, kadar ni močnih splošnih vetrov, torej tedaj, ko ne opazujemo prehodov front čez Slovenijo. Takrat je pogosto pretežno jasno in je glavna gonilna sila, ki oblikuje vreme, energija sončnega obsevanja. Ta vpliva na vrednosti meteoroloških elementov, temperaturc in vlago zraka in tal in na lokalne vetrove, ki se pojavljajo zaradi različnih segrevanj zemeljske površine in podobno.

V vremenu, ki ga oblikuje ta sklop procesov, najdemo velike razlike v vrednosti meteoroloških elementov v času in prostoru, zlasti v vertikalni smeri v prizemni plasti zraka (nekaj 10 m debeli).

V vremenu, ki ga oblikuje drugi sklop procesov - skop advektivnih procesov pa prevladujejo: močnejši vetrovi - vsaj v višinah, oblačnost in padavine, kar ima za posledico majhne razlike meteoroloških elementov v prostoru, medtem, ko se lahko pojavljajo razmeroma velike razlike med vrednostmi v zaporednih dnevih. Za ta drugi sklop procesov so značilni prehodi front prek Slovenije in vreme, ki ga povzročajo.

Na vreme, ki ga oblikuje sklop advektivnih procesov s prehodi front ne bomo mogli vplivati s takimi posegi kot je pogozditev manjših površin. Ker pa je klima podana kot poprečno vreme, tudi na tiste deleže klime, ki jih oblikuje sklop advektivnih procesov naš vpliv ne bo zaznaven. Časovni interval leta, ki je vplivan od advektivnih procesov pa zajema kar dve tretjini do tri četrtine leta. Oboji sklopi procesov, ki oblikujejo vreme si seveda slede neurejeno, ob prehodih pa se še prekrivajo, zato je ocena tega časovnega intervala zelo groba. V slabi tretjini letnega časa pri oblikovanju vremena odločajo predvsem lokalni procesi, ki jih poganja sončno obsevanje. Kot dodatni parametri pa se pojavljajo značilnosti zemeljske površine in značilnosti atmosfere. Značilnosti zemeljske površine opredeljujejo optične lastnosti kot sta albedo ali reflektivnost za sončno sevanje, ter emisivnost oziroma sposobnost tal za dolgovalovno sevanje ter toplotna PREVODNOST, volumenska toplotna kapaciteta, hidravlična prevodnost in vodna vsebina tal. Na te parametre lahko deloma vplivamo s pogozditvijo, medtem ko lahko naš vpliv na lastnosti atmosfere *lahko* povsem zanemarimo.

Albedo travnih površin ima vrednost 0.15 - 0.25, albedo gozdnih pa 0.10 - 0.20, emisivnost naravnih površin trave ali gozda je velikostnega reda 0.94 - 0.98, medtem ko so zveze med lastnostmi tal glede toplote in vode zelo zapletene in ni mogoče povedati zanje nič značilnega. Lahko trdimo, da bo pri pogozditvi nekoliko več evapotranspiracije, če bo voda na razpolago, to pa je pri kraškem terenu vprašljivo. Torej bomo z pogozditvijo vplivali komaj kaj na albedo in bo tako ob pogozditvi nekoliko več sončne energije na razpolago za segrevanje zraka. V kolikor pa bo na razpolago voda, bo ta energija porabljena za izhlapevanje. Zato ne moremo pričakovati nobenih merljivih temperaturnih sprememb! Prav ⁴³taji ne bo zaradi mogočega povečanega izhlapevanja mogoče izmeriti povečane relativne vlage niti ob lokalnem tipu vremena!

Edini mogoči vpliv je zmanjšano sončno obsevanje v neposredni bližini odraslega gozda, če pade na zemeljsko površino (morda vinograd) senca gozdenga roba. Glede na dejstvo, da je senca v vegetacijski dobi razmeroma kratka razen ob vzhodu in zahodu sonca je tudi ta vpliv po rasprostranjenosti razmeroma majhen. Nekoliko večji po obsegu je le v hladni polovici leta.

Kot sklep našega razmišljanja o vplivu pogozditve opuščenih in slabo izkoriščanih zemljišč na klimo in prek sprememb klime na rastlinsko odejo - recimo vinograde, lahko zapišemo tole: Prek ocene sprememb dejavnikov, ki oblikujejo vreme in potem posredno klimo je mogoč vpliv le v manjšem delu leta (do ene tretjine) ko prevladujejo lokalni vplivi. Pa še takrat je ta vpliv lahko zaznaven le prek minimalne spremembe albeda (večji pri travi in manjši pri gozdu). To ima lahko za posledico nemerljivo majhne spremembe temperature zraka in posredno relativne vlage. Mogoč je le direkten vpliv sence gozdenga roba, ki v neposredni bližini gozda zmanjša direktno komponento sončnega obsevanja. Da ni mogoče pričakovati sprememb klime tudi na ožjem prostoru pogozditve lahko podkrepimo z dejstvom, da so bili v svetu podrobno obdelani vplivi hladilnih stolpov pri jedrskih elektrarnah na okolje. Hladilni stolpi so seveda glede emisije toplotne energije in vodne pare neprimerno večji od letih, ki so posledica pogozditve. Rezultat pa je bil, da je vplivno področje le kak kubični kilometer, ocenjene temperaturne in vlažnostne spremembe pa tako majhne, da jih ni mogoče izmeriti.

Za natančnejšo kvantitativno oceno vpliva pogozditve v Beli krajini na klimatske spremembe pa bi potrebovali poglobljene raziskave parametrov, ki smo jih tu le okvirno omenili.

INFORMACIJA o oblikah namenske pridelave lesa
za celulozo na kmetijskih zemljiščih
v zasebni lastnini

1. Vrste kmetijskih zemljišč, ki se lahko uporabljajo za namenske drevesne nasade (gozdne plantaže).

Za osnivanje namenskih drevesnih nasadov se lahko koristijo le tista zemljišča, ki ležijo v območjih, ki jih za ta namen predlaga občinska kmetijska zemljiška skupnost, v skladu s Pravilnikom o uporabi kmetijskih zemljišč za gozdne plantaže (Ur.l.SRS št. 7/85).

2. MOŽNE OBLIKE SODELOVANJA PRI NAMENSKI PRIDELAVI LESA

INVESTITOR drevesnih nasadov za namensko pridelavo lesa je SOZD Slovenija papir.

Temeljni obliki sodelovanja pri namenski pridelavi lesa za celulozo sta:

- a. kooperacijska namenska pridelava lesa
- b. namenska pridelava lesa na zemljiščih v zakupu.

Ad. a KOOPERACIJSKA PRIDELAVA LESA

Pri tej obliki namenske pridelave lesa združujeta:

1. lastnik kmetijskega zemljišča - kmet, zemljišče za obdobje ene obhodnje (30 let za drevesne nasade iglavcev ali 15 let za drevesne nasade listavcev) in

2. SOZD Slovenija papir denarna sredstva za osnivanje (pripravo tal, sadnjo sadik, gnojenje), vzdrževanje (obžetev, čiščenje in redčenje) in za varstvo drevesnega nasada.

Pri kooperacijski obliki namenske pridelave lesa ima lastnik zemljišča naslednje pravice:

1. Pravico do uporabe lesne mase na panju, ki izvira iz priprave tal za osnivanje drevesnega nasada na njegovem zemljišču.
2. Prednostno pravico do opravljanja del pri osnivanju, vzdrževanju in varstvu nasadov. Za opravljena dela pripada lastniku zemljišča toliko plačila kot znaša bruto osebni dohodek delavca v temeljni organizaciji kooperantov in nadomestila za vložena lastna delovna sredstva ter druga nadomestila, ki izvirajo iz dela.
3. Pravico do deleža od skupno pridelane lesne mase v obhodnji. Delež lesne mase, ki pripada lastniku zemljišča se določi na podlagi delilnega razmerja izračunanega iz vrednosti nadomestila za uporabo zemljišča (veljavne vrednosti zakupnine glede na kvaliteto zemljišč) in predračunsko vrednostjo stroškov za osnivanje, vzdrževanje in varstvo drevesnega nasada v obhodnji.

Ad. b NAMENSKA PRIDELAVA LESA NA ZEMLJIŠČIH PRIDOBLENJIH
Z ZAKUPOM

V tem primeru lastnik kmetijskega zemljišča in SOZD Slovenija papir skleneta pogodbo o zakupu kmetijske-

ga zemljišča za namensko pridelavo lesa in sicer:
za pridelavo lesa iglavcev za dobo 30. let in
za pridelavo lesa listavcev za dobo 15. let.

1. SOZD Slovenija papir (zakupnik) plača ob sklenitvi zakupne pogodbe lastniku zemljišča (zakupodajalcu) zakupnino v enkratnem znesku za celotno zakupno obdobje.
2. Višino zakupnine določita zakupodajalec in zakupnik sporazumno na podlagi objektivno ugotovljene tekoče splošno veljavne vrednosti zakupnine v odvisnosti od kakovosti zemljišča.

V primeru zakupa kmetijskega zemljišča za namensko pridelavo lesa ima lastnik kmetijskega zemljišča kot zakupodajalec naslednje pravice:

- pravico do lesne mase na panju, ki izvira iz priprave tal za osnivanje nasada na zemljišču, oddanega v zakup;
- prednostno pravico do opravljanja del pri osnovanju, vzdrževanju in varstvu drevesnega nasada v obliki storitev pri čemer mu za opravljeno delo pripada enako plačilo kot znaša bruto osebni dohodek delavca v temeljni organizaciji kooperantov in nadomestila za vložena lastna delovna sredstva ter druga nadomestila, ki izvirajo iz dela;

Na zemljiščih v zakupu pripada vsa pridelana lesna masa zakupniku - SOZD Slovenija papir.

Ostali pogoji:

Pri namenski pridelavi lesa je za strokovna opravila, za

neposredno vodenje in nadzor nad izvajanjem del pri osnovanju, vzdrževanju in varstvu drevesnih nasadov pooblaščen temeljna organizacija za gozdarstvo ali temeljna organizacija kooperantov za gozdarstvo. Celotno organizacijo snovanja drevesnih nasadov za namensko pridelavo lesa vodi strokovna skupina pri SOZD Slovenija papir.

Vse potrebne informacije v zvezi s posameznimi oblikami namenske pridelave lesa lahko zainteresirani pridobijo pri strokovni skupini SOZD Slovenija papir Ljubljana, Tomšičeva 9 (telef. 223-616).

ZA INVENTARIZACIJO IN UGOTAVLJANJE PRIMERNIH KMETIJSKIH
ZEMLJIŠČ ZA NAMENSKO PRIDELAVO LESA

1. Rabo zemljišč za namensko pridelavo lesa na negozdnih zemljiščih štejemo za kmetijsko namensko rabo.
S tovrstno ^{rabo} se trajno ohranjata namen in narava kmetijskih zemljišč ter s tem njihova družbeno dogovorjena funkcija. Zaradi take družbene opredelitve se lahko začasno namenjajo za pridelavo lesa zemljišča, ki so v dolgoročnih občinskih prostorskih planih določena za potrebe kmetijstva.
2. V fazi inventarizacije evidentiramo kot potencialna zemljišča za namensko proizvodnjo lesa kmetijska zemljišča, ki so :
 - slabo ali nedovoljno obdelana ;
 - skalovita;
 - na malo humoznih distiričnih rjavih tleh ;
 - močno zaraščena s praprotjo ;
 - zemljišča, ki se zaraščajo z gozdnim grmovjem in drevjem;
 - zemljišča v posebej opredeljenih območjih, na katerih ni dopustna intenzivna kmetijska proizvodnja.
3. Družbeno upravičenost rabe in primernost evidentiranih kmetijskih zemljišč za namensko pridelavo lesa ugotavljamo na podlagi :
 1. prostorskih, ekonomskih, socialno-demografskih in posebnih prostorsko razvojnih kriterijev ter
 2. naravnih danosti zemljišč.
- 3.1.1. Prostorska presoja primernosti zemljišč za namensko pridelavo lesa mora temeljiti na podlagi prostorskih sestavin dolgoročnih planskih aktov občin in republike, ki se nanašajo zlasti na :
 - razvoj naselij ;
 - prometno omrežje ;

- energetske vire in naprave ter njihovo prenosno omrežje;
- omrežje zvez;
- vodne vire, omrežja in naprave za oskrbo s pitno in tehnološko vodo;
- omrežja in naprave za čiščenja in odvajanja odplak;
- območja za raziskovanje in pridobivanje rudnin;
- območja odlagališč odpadkov;
- vodnogospodarske ureditve (ožja območja vodnih zadrževalnikov - trajno poplavljene površine, regulacije vodotokov, hidromelioracije, hidroenergetske objekte) ;
- območja prekomerne onesnaženosti zraka (območja III. in IV. onesnaženosti zraka).

Kot neprimerna zemljišča za namensko pridelavo lesa štejemo zemljišča, ki so v planskih aktih predvidena za gradnjo objektov in naprav (zazidana stavbna zemljišča) ali za stalno poplavljenost zemljišča in zemljišča, na katerih so predvideni kakršnikoli gradbeni posegi v obdobju, ki je krajše od minimalne proizvodne dobe možnega namenskega nasada (15 let za nasade listavcev in 30 let za nasade iglavcev).

Kot pogojno primerna se štejejo :

občasno poplavljenost zemljišča, zemljišča za urejanje zelenih površin v naseljih, hidromeliorirana zemljišča, sanirane deponije odpadkov, sanirana zemljišča opuščeni površinski kopovi rudnin in zemljišča na saniranih območjih III. stopnje onesnaženosti zraka.

3.1.2. Uporaba kmetijskega zemljišča za namensko pridelavo lesa je upravičena na zemljišču na katerem ob določenih naravnih in družbeno ekonomskih pogojih, ni mogoče zagotoviti intenzivne ali ekonomske racionalne kmetijske proizvodnje, oziroma je mogoče z ustrezno intenziveto osnovanih in vzdrževanih nasadov v določeni minimalni proizvodni dobi zagotoviti realno pričakovano proizvodnjo lesa.

3.1.3. Pri opredeljevanju razvojnih usmeritev rabe kmetijskih zemljišč za namene pridelave lesa v določenem območju moramo, poleg prostorskih in ekonomskih kriterijev upoštevati tudi obstoječe socialno demografske stanje v obravnavanem območju in njegov pričakovani razvoj v prihodnjem dolgoročnem obdobju.
Pri primerjalni socialno-demografski analizi in prognozi upoštevamo zlasti naslednje kazalce :

1. Število kmetijskih prebivalcev, ki jim kmetijska dejavnost pomeni: - glavno dejavnost
- dopolnilno dejavnost
2. Starostno strukturo kmetijskega prebivalstva
3. Vrste in število kmetijskih gospodarstev :
 - kmetijskih organizacij združenega dela in
 - zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij)

3.1.4. Območja za katera je načrtovan poseben prostorski razvoj (npr. območja namenjena za razvoj rekreacije v naravnem okolju) in območja, v katerih naj bi ohranili in razvijali krajinske vrednote ter naravne znamenitosti, moramo obvezno izločiti iz potencialnih območij za namensko pridelavo lesa.

3. 2. Po naravnih danostih (klima, nadmorska višina, naklon, talne lastnosti) razvrstimo potencialna zemljišča v :

- kategorijo PRIMERNIH zemljišč za namensko pridelavo lesa
- kategorijo NEPRIMERNIH zemljišč za namensko pridelavo lesa.

3.2.1. Kot primerna zemljišča za namensko pridelavo lesa so zemljišča I., II., III. in IV. kategorije po "Navodilih o strokovnih merilih za določitev zemljišč v kategorije" (Ur. list SRS št. 45/82). Primerna so še zemljišča V. in VI. kategorije, če jih po kriterijih, navedenih v odstavku 3.2.2. ne ocenjujemo kot neprimerna za namensko pridelavo lesa.

3.2.2. Neprimerna zemljišča za namensko pridelavo lesa so zemljišča :

- ki leže na nadmorski višini nad 800 m
- z nagibom večjim od 40 %
- s plitvejšemi tlemi od 40 cm
- skalovita preko 50 %
- s stalno visokim nivojem podtalne vode .

4. Za presojo primernosti potencialnih kmetijskih zemljišč za namene pridelave lesa na podlagi naravnih danosti in za razvrščanje zemljišč v prej navedeni kategoriji uporabljamo iste vire podatkov in podlage kot so navedene v "Navodilih o strokovnih merilih za določitev zemljišč v kategorije".

5. Zemljišča, ki so na podlagi širše presoje in podrobne razvrstitve opredeljena kot primerna za namensko pridelavo lesa evidentiramo v AGROKARTI kot posebno namensko kategorijo alternativne rabe kmetijskih zemljišč.

PREDLOG DOPOLNIL ZA

"TEZE ZA UGOTAVLJANJE PRIMERNIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ
ZA NAMENSKO PRIDELAVO LESA"

2. V fazi inventarizacije evidentiramo kot potencialna zemljišča za namensko proizvodnjo lesa kmetijska zemljišča, ki so:

- slabo ali nedovoljno obdelana
- skalovita
- na slabo humoznih distričnih rjavih tleh
- močno zaraščena s praprotnjo
- zemljišča, ki se zaraščajo z gozdnim grmovjem in drevjem
- zemljišča v posebej opredeljenih območjih, na katerih ni dopustna intenzivna kmetijska proizvodnja.

3.2. Po naravnih danostih (klima, nadmorska višina, naklon, talne lastnosti) razvrstimo potencialna zemljišča v :

- kategorijo PRIMERNIH zemljišč za namensko pridelavo lesa,
- kategorijo NEPRIMERNIH zemljišč za namensko pridelavo lesa.

3.2.1. Kot primerna zemljišča za namensko pridelavo lesa so zemljišča I., II., III. in IV. kategorije po "Uvodilih o strokovnih merilih za določitev zemljišč v kategorije" (Ur.l.SRS št.45/82). Primerna so še zemljišča V. in VI. kategorije, če jih po kriterijih, navedenih v odstavku 3.2.2. ne ocenjujemo kot neprimerna za namensko pridelavo lesa.

3.2.2. Neprimerna zemljišča za namensko pridelavo lesa so zemljišča:

- ki leže na nadmorski višini nad 800 m
- z nagibom večjim od 40 %
- s plitvejšimi tlemi od 40 cm
- skalovita preko 50 %
- pod daljnovodi in drugimi infrastrukturnimi objekti.
- s stalno visokim nivojem podtalne vode

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST
Č R N O M E L J

Datum: 30/1-1986

SPLOŠNO ZDRUŽENJE GEOLOZNE,
PAPIRNE IN PAPIRNO PREDELOVALNE
INDUSTRIJE SLOVENIJE

61001 LJUBLJANA
Trubarjeva 5

ZADEVA: Dopolnitev odpisa z dne 20.12.1985.

Omenjeno pobudo glede zasajevanja opuščениh ali slabo izkoriščenih kmetijskih zemljišč na področju občine Črnomelj je obravnavala tudi skupščina Kmetijsko-zemljiške skupnosti na svoji seji dne 26/12-1985, sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Predhodno je potrebno izdelati študijo o vplivu predvidenih nasadov na ekologijo in izgled pokrajine. Posebej je potrebno proučiti vpliv nasadov na morebitno spremembo klime in s tem ugotoviti posledice za naše vinogradništvo.
2. Predhodno je potrebno izdelati samoupravni sporazum ali družbeni dogovor med investitorjem in lastniki zemljišč, oziroma vsemi zainteresiranimi za ta prostor (Kmetijska zemljiška skupnost, Gozdno gospodarstvo, Skupščina občine in drugi), ki naj natančno opredeli vse zahteve in pogoje investitorja do lastnikov zemljišč, kakor tudi zagotovilo po odstranitvi lesne mase, skupno s krčenjem panjev.

Predlagamo, da je naročnik zgoraj omenjene študije investitor - Slovenija papir, ravno tako pa naj izdela osnutek samoupravnega sporazuma oziroma družbenega dogovora.

Kmetijsko zemljiška skupnost Črnomelj oziroma družbenih last predmetnih zemljišč je cca 80 do 100 ha, za kar pa Kmetijska zemljiška skupnost še ni prejela soglasja krajevne skupnosti, na katerih se nahajajo te površine. Takoj po prejemu te listine, bo o zadevi obravnaval izvršni odbor Kmetijske zemljiške skupnosti Črnomelj in podal vse zahteve glede izkoriščanja teh zemljišč.

Prostorski del družbenega plana občine Črnomelj še ni v obravnavi, in vam ne moremo posredovati rezultatov glede zanimanja lastnikov zemljišč o tovrstnem izkoriščanju zemljišč, ravno tako pa tudi ne mnenja glede višine in načina plačevanja zakupnine.

Prosimo, da nam čimpreje posredujete vaše predloge glede možnosti plačevanja zakupnine, oziroma posredujete osnutek samoupravnega sporazuma in zakupne pogodbe med investitorjem in lastnikom zemljišča. Lahko izdelate tudi variante predloge.

Ravno tako naročite omejeno študijo, ter izdelajte osnutek samoupravnega sporazuma o plačilu le-te. Del stroškov pri izdelavi študije bi morda krila občinska raziskovalna skupnost Črnomelj.

Lepo pozdravljeni!

Priloga: dopis z dne 20/12-1985.

Strokovni tajnik
Malenšek Peter

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST

Č R N O M E L J

Datum: 16/1-1986

KRAJEVNA SKUPNOST

DRAGATUŠ

ZADEVA: Obvestilo

Splošno združenje celulozne, papirne in papirno predelovalne industrije Slovenije želi na področju občine Črnomelj zasaditi na opuščenih kmetijskih zemljiščih (gmajnah). V kategorizaciji kmetijskih zemljišč za občino Črnomelj izkazujemo 5100 ha površin v zaraščanju.

Združenje papirne industrije želi na teh površinah načrto zasa-jevati hitrorastoče vrste gozdnih dreves, za dobo 20 do 30 let. Po poseku teh nasadov postane zemljišče znova kmetijsko.

Za tovrstno izkoriščanje kmetijskih površin so primerna zemljišča, ki naj bi dolgoročno ostala kmetijska, vendar jih ne bo moč v prihodnjih dveh desetletjih usposobiti za intenzivno kmetijsko proizvodnjo.

Glede na željo celulozne industrije po večjih kompleksih, je Kmetijska zemljiška skupnost na svoji skupščini omenjeno pobudo obravnavala in podprla akcijo, vendar pod pogojem, da se predhodno, pred izdelavo tovrstnega plana izdela študija o vplivu nasadov na klimo, vpliv divjadi, itd.

Letno bi zasadili 20 do 30 ha površin, v večjih ali manjših (2-3 ha) kompleksih.

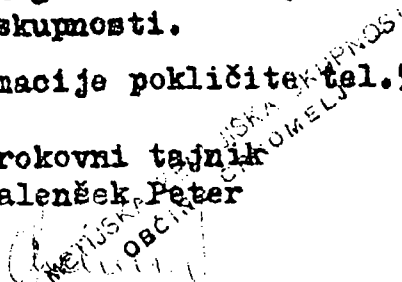
Združenje celulozne in papirne industrije je v prvi fazi zainteresirano za družbene površine. Pri pregledu letnih smo ugotovili, da je velik kompleks družbenih zemljišč, ki so primerna za tovrstno rabo v k.o. Dragatuš in sicer parc. št. 2632, 2635, 2636, 2905, 2906, 2908.

Zaradi lažje odločitve Kmetijska zemljiška skupnost vas prosimo, da nam v čimkrajšem času, vsaj do 1/2-1986 podate vaše mnenje, lahko tudi predloge, glede predlaganega izkoriščanja omenjenih družbenih zemljišč v vaši krajevni skupnosti.

V kolikor potrebujete dodatne informacije pokličite tel. 51-117.

Lepo pozdravljeni!

Strokovni tajnik
Malenšek Peter

Prostorski del družbenega plana občine Črnomelj še ni v obravnavi, in vam ne moremo posredovati rezultatov glede zanimanja lastnikov zemljišč o tovrstnem izkoriščanju zemljišč, ravno tako pa tudi ne mnenja glede višine in načina plačevanja zakupnine.

Prosimo, da nam čimpreje posredujete vaše predloge glede možnosti plačevanja zakupnine, oziroma posredujete osnutek samoupravnega sporazuma in zakupne pogodbe med investitorjem in lastnikom zemljišča. Lahko izdelate tudi variante predloge.

Ravno tako naročite omejeno študijo, ter izdelajte osnutek samoupravnega sporazuma o plačilu le-te. Del stroškov pri izdelavi študije bi morda krila občinska raziskovalna skupnost Črnomelj.

Lepo pozdravljeni!

Priloga: dopis z dne 20/12-1985.

Strokovni tajnik

Malenšek Peter

Malenšek

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST
Č R N O M E L J

Datum: 20/12-1985

SLOVENIJA PAPIR

LJUBLJANA
Tomšičeva 9

Na podlagi vaše pobude je komisija pri Kmetijski zemljiški skupnosti Črnomelj in Skupščini občine Črnomelj, pripravila osnutek plana, glede nadaljne rabe zemljišč v zaraščanju. V osnutek dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana (prostorski del) bodo vnešene tudi kmetijska zemljišča, ki smo jih predvideli začasno izkoriščanje z gozdnim drevjem za potrebe papirne industrije.

Previdena zemljišča se nahajajo predvsem na območjih k.o. Petrova vas, Tribuče, Bedenj, Butoraj, Belčji vrh, Adlešiči, Marindol, Dragatuš, Sinji vrh, v manjših obsegih pa skoraj v vseh k.o. v občini Črnomelj v skupni izmeri cca 1000 ha.

Osnutek prostorskega dela družbenega plana bo v javni obravnavi v januarju 1986, kjer se bodo zbrale tudi želje in pripombe krajanov in lastnikov omenjenih zemljišč.

V kolikor bo interes krajanov, kako tudi vseh ostalih dejavnikov, pri planiranju prostora drugačen, bomo vsekakor taka področja izvzeli iz osnutka plana.

Z omenjenimi posegi bomo močno posegli v prostor, zato je potrebno v času javnih razprav proučiti vse morebitne posledice.

Smatramo, da interes lastnikov za tovrstno izkoriščanje zemljišč ne bo ometaven, zato številko 1000 ha zemljišč jemljite s precejšnjo rezervo.

Prosimo, da nam v čimkrajšem času dostavite natančno obrazložitev glede načina in dobe k izkoriščanja zemljišč letnih planov, ter konkretno o odnosu investitorja do lastnika zemljišča. Ti podatki so nam pri vodenju javnih razprav za pravilno predstavitev akcije neobhodno potrebni.

Lepo pozdravljeni!

./.

Strokovni tajnik KZS
Malenšek Peter
Peter Malenšek

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST

OBČINE METLIKA

16-04-1986

Št.: 05-15/1-86

Dne: 15/4-1986

ZDRUŽENA PODJATJA SLOVENSKE PAPIRNE INDUSTRIJE
SOZD SLOVENIJA PAPIR

Kmetijska zemljiška skupnost občine Metlika je na svoji seji dne 18.3.1986 proučila možnosti za sajenje namenskih drevesnih nasadov in plantaž hitrorastočih vrst iglavcev in listavcev. Ugotovili smo, da bi bila za ta namen primerne stelniške površine. Večina teh površin pa je v glavnem že zasajena z smreko ali pa je v zaraščanju (grmovje, smreka, bor). Vse te površine so v zasebni lasti, zato bi lahko akcija potekala le preko Kmetijske zadruge Metlika TZO kooperacija, ki je tudi nosilec proizvodnje v občini Metlika. Predlagamo, da TZO kooperacija preko pospeševalne službe zbere podatke in izdela seznam zainteresiranih kmetov. Ocenjujemo, da je primernih površin za plantaže le še 500 ha, pa še te se iz leta v leto zmanjšujejo, saj stelniki v naši občini izginjajo in se spreminjajo v gozdne površine. Predel občine (Rosalnice, Drašiči) kjer tudi prevladujejo stelniške površine smo namenili za agromelioracije s katerimi nameravamo pridobiti kmetijske površine (njive in travnike). Za to imamo že izdelan projekt in odobrena sredstva pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije.

V Samoupravnem sporazumu, ki bo določal namensko rabo zemljišč vas bomo evidentirali kot podpisnika.

TAJNIK KZS METLIKA:

Nemanič Jože, l.r.

60. [Signature]

SOZD MERCATOR - KIT, n. sub. o.

n. sol. o., Metlika

68330 Metlika, Trg svobode 3

telefon: (068) 58-261

☐ Delovna skupnost skupnih služb

☐ TZO Kooperacija

☐ TOZD Vinska klet

☐ TOZD Trgovina na drobno

26. XII. 1985

SOZD "SLOVENIJA PAPIR"

Tomšičeva 9

61000 Ljubljana

(v roke ing. Marko Matičič)

datum: 24.12.1985

vaš znak:

naš znak: 1860

ZADEVA: "asaditev z hitrorastočim drevjem

V občini Metlika na področju Rosalnic, Drašič, se nahajajo stelniki in planiramo izvesti agromelioracije in tam kjer ni možno urediti travnika, smo predvideli možnost zasaditi z hitrorastočimi topoli pod katerimi bi bila možnost pašne. Projektant nas je opozoril, da ni možno pogozdovanje na površinah kjer so izvajane agromelioracije. Poskušali smo pridobiti za pogozdovanje kmete iz Dobřavic in okoliških vasi, kjer so tudi stelniki. Rekli so nam, da imajo slabe izkušnje s takšnim pogozdovanjem in da v bodoče želijo pogozdovati samo s smreko in to v lastni režiji. Tako nam ostanejo posamezni maloštevilni kmeti, ki bi bili pripravljeni pogozdovati s hitrorastočim drevjem. Njih lahko zberemo in pripravimo za sajenje šele v naslednji jeseni.

Vas pozeravljamo !

Vodja pospeševalne službe
Maljevič Jože, dipl.ing.agr.
Maljevič Jože

OKOLIŠI, KJER BI BILO MOGOČE CSNOVATI GOZDNE PIANTAŽE
HITRORASTOČIH IGLAVCEV NA STELJNIKIH IN MANJ DONOSNIH
GOZDOVIH

Štev. gozdnega koliša	katastrska občina	Ocenjena pov./ha	Krajevna skupnost	Gozdarsko ime kraja	Opomba
29	Griblje	150	Griblje	Brezje	steljnik
30	Bedenj	20	Adlešiči	Pod kalom	"
31	Tribučje	30	Tribučje	Lubičovo brdo	"
32	Tribučje	55	Tribučje	Goščik	"
33	Tribučje	80	Tribučje	Jerovec	"
43	Butoraj	20	Butoraj	91 a	malo donosni gozd
44	Butoraj	20	Butoraj	90 b	"
45	Golek	130	Dragatuš	98,99,100,101	"
46	Golek	30	Dragatuš	Breznik	steljnik
47	Belčji vrh	80	Dragatuš	Doli	"
48	Belčji vrh	80	Dragatuš	Glavice	"
34	Belčji vrh	45	Dragatuš	Višnjeva draga	"
49	Belčji vrh	80	Dragatuš	104,105, 106	"
37	Preloka	80	Vinica	Zgubinka	malo donosni gozd
38	Preloka	40	Vinica	Svibanac	steljnik
39	Preloka	80	Vinica	Hrnščevec	"
35	Vinica	40	Vinica	Rtič	"
36	Vinica	40	Vinica	Topolovka	malo donosni gozd
51	Vinica	15	Vinica	Krmároše	"
56	Učakovci	100	Vinica	Učakovska gmajna	steljnik in malo donos.gozd
57	Damelj	50	Vinica	Pod cesto Sinji vrh	-Damelj steljnik
69	Damelj	70	Vinica	Krtina	malo donosni gozd
57	Petrova vas	30	Petrova vas	19, 16 a	" in steljnik
58	Petrova vas	30	Petrova vas	6, 7, 18	" in steljnik
	Tanča gora	100	Dragatuš		Steljnik
	Obrh	50	Dragatuš		steljnik
75	Stari trg	40	Stari trg	229	malo donos.gozd
76	Stari trg	50	Stari trg	228	steljnik
81	Stari trg	30	Stari trg	223	"
	Radenci	30	Stari trg		"
		100	Semič	Stiri roke	"

K. O.	Steljniki	Malo denosni gozdovi	Skupaj
DLEŠIČI	20	-	20
RIBLJE	150	-	150
UTORAJ	-	40	40
RAGATUS	465	130	595
ETROVA VAS	28	30	58
TARI TRG	110	40	150
EMIČ	100		100
RIBUČE	165		165
INICA	310	205	515
	1.348	445	1.793

Okoliši za nasade topola:

Topolova drevesa bi lahko sadili v eni do dveh vrstah ob Kolpi na ravnikih. Poleg tega so zanj primerna rastišča na zemljiščih od obliškega mostu do Okljuka na površini cca 1 ha. Primerna zemljišča bi bila za Nerajcem, kjer je zamočvirjen predel, ki ga bi bilo redno potrebno osušiti z globokim jarkom.

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST
OBČINE METLIKA

Št.: 05-15/1-86

16 -04- 1986

Dne: 15/4-1986

ZDRUŽENA PODJATJA SLOVENSKE PAPIRNE INDUSTRIJE
SOZD SLOVENIJA PAPIR

Kmetijska zemljiška skupnost občine Metlika je na svoji seji dne 18.3.1986 proučila možnosti za sajenje namenskih drevesnih nasadov in plantaž hitrorastočih vrst iglavcev in listavcev. Ugotovili smo, da bi bila za ta namen primerne stelniške površine. Večina teh površin pa je v glavnem že zasajena z smreko ali pa je v zaraščanju (grmovje, smreka, bor). Vse te površine so v zasebni lasti, zato bi lahko akcija potekala le preko Kmetijske zadruga Metlika TZO kooperacija, ki je tudi nosilec proizvodnje v občini Metlika. Predlagamo, da TZO kooperacija preko pospeševalne službe zbere podatke in izdela seznam zainteresiranih kmetov. Ocenjujemo, da je primernih površin za plantaže le še 500 ha, pa še te se iz leta v leto zmanjšujejo, saj stelniki v naši občini izginjajo in se spreminjajo v gozdne površine. Predel občine (Rosalnice, Drašiči) kjer tudi prevladujejo stelniške površine smo namenili za agromelioracije s katerimi nameravamo pridobiti kmetijske površine (njive in travnike). Za to imamo že izdelan projekt in odobrena sredstva pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije.

V Samoupravnem sporazumu, ki bo določal namensko rabo zemljišč vas bomo evidentirali kot podpisnika.

TAJNIK KZS METLIKA:
Nemanič Jože, l.r.

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST

Č R N O M E L J

Datum: 30/1-1986

SPLOŠNO ZDRUŽENJE GEOLOZKE,
PAPIRNE IN PAPIRNO PREDLOVALNE
INDUSTRIJE SLOVENIJE

61001 LJUBLJANA

Trubarjeva 5

ZADEVA: Dopolnitev zdopisa z dne 26.12.1985.

Omenjeno pobudo glede zasajevanja opuščenih ali slabo izkoriščenih kmetijskih zemljišč na področju občine Črnomelj je obravnavala tudi skupščina Kmetijske-zemljiške skupnosti na svoji seji dne 26/12-1985, sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Predhodno je potrebno izdelati študijo o vplivu predvidenih nasadov na ekologijo in izgled pokrajine. Posebej je potrebno proučiti vpliv nasadov na morebitno spremembo klime in s tem ugotoviti posledice za naše vinogradništvo.
2. Predhodno je potrebno izdelati samoupravni sporazum ali družbeni dogovor med investitorjem in lastniki zemljišč, oziroma vsemi zainteresiranimi za ta prostor (Kmetijska zemljiška skupnost, Gozdno gospodarstvo, Skupščina občine in drugi), ki naj natančno opredeli vse zahteve in pogoje investitorja do lastnikov zemljišč, kakor tudi zagotovilo po odstranitvi lesne mase, skupno s krčenjem panjev.

Predlagamo, da je naročnik zgoraj omenjene študije investitor - Slovenija papir, ravno tako pa naj izdela osnutek samoupravnega sporazuma oziroma družbenega dogovora.

Kmetijsko zemljiško skupnost Črnomelj oziroma družbeno last predmetnih zemljišč je cca 80 do 100 ha, za kar pa Kmetijska zemljiška skupnost še ni prejela soglasja krajevnih skupnosti, na katerih se nahajajo te površine. Takoj po prejemu te listine, bo o zadevi obravnaval izvršni odbor Kmetijske zemljiške skupnosti Črnomelj in podal vse zahteve glede izkoriščanja teh zemljišč.

Prostorski del družbenega plana občine Črnomelj še ni v obravnavi, in vam ne moremo posredovati rezultatov glede zanimanja lastnikov zemljišč o tovrstnem izkoriščanju zemljišč, ravno tako pa tudi ne mnenja glede višine in načina plačevanja zakupnine.

Prosim, da nam čimprej posredujete vaše predloge glede možnosti plačevanja zakupnine, oziroma posredujete osnutek samoupravnega sporazuma in zakupne pogodbe med investitorjem in lastnikom zemljišča. Lahko izdelate tudi variante predloga.

Ravno tako naročite omejeno študijo, ter izdelajte osnutek samoupravnega sporazuma o plačilu le-te. Del stroškov pri izdelavi študije bi morda krila občinska raziskovalna skupnost Črnomelj.

Lepo pozdravljeni!

Priloga: dopis z dne 20/12-1985.

Strokovni tajnik
Malenšek Peter

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST
Č R N O M E L J

Datum: 20/12-1985

SLOVENIJA PAPIR

LJUBLJANA

Tomšičeva 9

Na podlagi vaše pobude je komisija pri Kmetijski zemljiški skupnosti Črnomelj in Skupščini občine Črnomelj, pripravila osnutek plana, glede nadaljne rabe zemljišč v zaraščanju. V osnutek dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana (prostorski del) bodo vnešene tudi kmetijska zemljišča, ki smo jih predvideli za začasno izkoriščanje z gozdnim drevjem za potrebe papirne industrije.

Previdena zemljišča se nahajajo predvsem na območjih k.o. Petrova vas, Tribuče, Bedenj, Butornj, Belčji vrh, Adlešiči, Marindol, Dragatuš, Sinji vrh, v manjših obsegih pa skraj v vseh k.o. v občini Črnomelj v skupni izmeri cca 1000 ha.

Osnutek prostorskega dela družbenega plana bo v javni ohranavi v januarju 1986, kjer se bodo zbrale tudi želje in pripombe krajanov in lastnikov omenjenih zemljišč.

V kolikor bo interes krajanov, kako tudi vseh ostalih dejavnikov, pri planiranju prostora drugačen, bomo vsekakor taka področja izvzeli iz osnutka plana.

Z omenjenimi posegi bomo močno posegli v prostor, zato je potrebno v času javnih razprav proučiti vse morebitne posledice.

Smatramo, da interes lastnikov za tovrstno izkoriščanje zemljišč ne bo obetaven, zato številko 1000 ha zemljišč jemljite s precejšnjo rezervo.

Prosimo, da nam v čimkrajšem času dostavite natančno obrazložitev glede načina in dobe k izkoriščanja zemljišč letnih planov, ter konkretno o odnosu investitorja do lastnika zemljišča. Ti podatki so nam pri vođenju javnih razprav za pravilno predstavitev akcije neobhodno potrebni.

Lepo pozdravljeni!

Strokovni tajnik KZS

Malenšek Peter

(signature)

V VEDNOST:

1. Izvršni svet SOB Črnomelj,
2. Komite za družbeni razvoj Sob Črnomelj
3. Uprava inšpekcijskih služb Novo mesto
4. Zavod za naravno in kulturno dediščino N.m.
5. SIS za gozdarstvo Novo mesto
6. TOK Gozdarstvo Črnomelj
7. Kmetijska zadruga Črnomelj.

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST
 ČRNOMETJ

68340 ČRNOMETJ

Vaš znak:
 Your ref.:

Naš znak:
 Our ref.:

GJ/st

Datum:
 Date:

3.03.1988

Zadeva:
 Subject:

Sporočamo, da v letošnji pomladanski sezoni (1988) načrtujemo snovanje drevesnih nasadov iglavcev na območju vaše zemljiške skupnosti.

Pridobivanje zemljišč smo opravili v skladu z usmeritvami in sklepi, ki jih je sprejela skupščina vaše zemljiške skupnosti na svoji seji dne 26.12.1986 (dovis št. 30/1-1986).

1. Pred pričetkom pridobivanja zemljišč smo pri Institutu za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije dali izdelati študije o možnih vplivih nasadov na lokalne klimatske razmere in o njihovih možnih neposrednih negativnih vplivih na trajne kmetijske kulture (vinograde).
2. Za pridobivanje zemljišč smo v skladu z vašo zahtevo in pravilnikom o uporabi kmetijskih zemljišč za gozdne plantaze (Ur.list SRS št. 1/86) pripravili zakupne pogodbe. Z vsebino pogodbenih določb smo ustno seznanili vse zainteresirane lastnike zemljišč in dobili od njih, na predlagane pogodbenne pogoje, tudi načelne pristankе.

Vsebinska zasnova zakupnih pogojev je naslednja:

1. Skupno obdobje zemljišč za pridelavo nasadov iglavcev je 30 let.
2. Zakupna zemljišča obsegajo celotno površino zemljišč.
3. Zakupnina za zemljišča je enaka vsemu deležu, ki ga predstavljajo celotne zakupne obsege.
4. V letno meso, ki se prideluje na zemljiščih, vključno s lastniki zemljišč.
5. Lastnik zemljišča — oziroma skupnost — je dolžna pri izvajanju del na zemljiščih, ki so vključeni v zakup, opravljeno delo in stroške zemljiščne skupine, pravilno plačati, kot del več letnega plana gospodarske organizacije.

Na podlagi tako oblikovanih zakupnih pogojev smo za osnovanje nasadov v pomladinski sezoni 1993 pogodbeno pridobili 10,5455 ha opuščenih in zaraščajočih ne pašnikov v k.o. Sečje sela, na naslednjih parcelah:

1. Parc.št.: 2691/86, površina 2.0490 ha, lastnik: Šutej Franc, Sečje selo 19
2. Parc.št.: 2691/248, površina 1.0036 ha, lastnik: Vranuš Ana
3. Parc.št.: 2691/242, površina 1.7172 ha, lastnik: Petrovič Ana Vinica
4. Parc.št.: 2691/89, površina 4.1925 ha, lastnik: Hudak Jurij Sečje selo 15
5. Parc.št.: 2691/90, površina 1.5844 ha, lastnik: Balkovec Peter Brenovec 18

Prosimo, da nam posredujete vaše soglasje za osnovanje nasadov na pridobljenih zemljiščih.

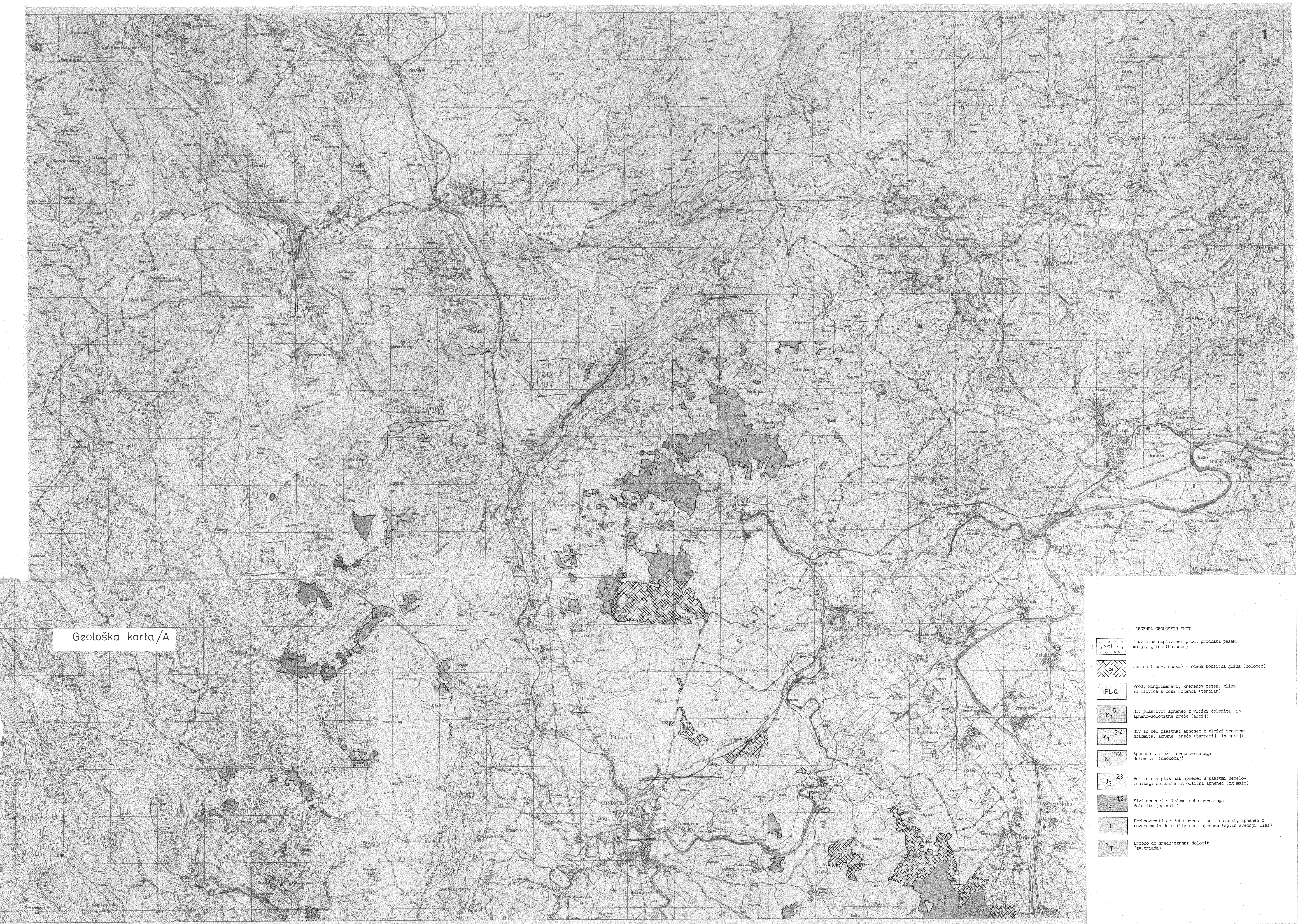
Hkrati vam pošiljamo v vrednost študije o vplivu drevesnih nasadov na opuščenih in slabo izkoriščenih zemljiščih v Beli Krajini na klino in na vpogled en izvod zakupne pogodbe.

LJUBLJANA, 20. 11. 1992

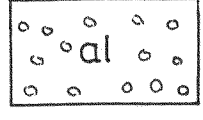
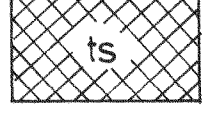

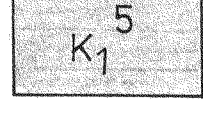
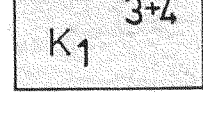
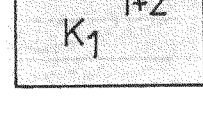
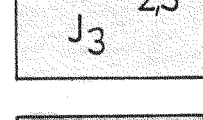
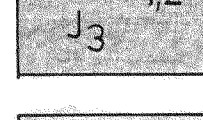
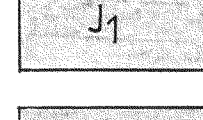
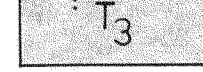
Član PO SOVD Slovenija podpis:

Edinka GARNIČ, dipl.inž.

Priloge: 1. en izvod študije
2. en izvod zakupne pogodbe

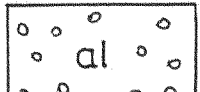

Geološka karta /A

- LEGENDA GEOLOŠKIH ENOT
- Aluvialne naplavine: prod, prodnat pesek, mulj, glina (holocen)
 - Jerina (terra rossa) - rdeča boksitna glina (holocen)
 - PLQ Prod, konglomerati, kremenov pesek, glina in ilovica s kosi rožencev (terciar)
 - K₁⁵ Siv plastovit apnec z vložki dolomita in apneno-dolomitne kreče (albij)
 - K₁³⁺⁴ Siv in bel plastnat apnec z vložki zrnatega dolomita, apnene breče (barrmijski in aptij)
 - K₁¹⁺² Apnec z vložki drobnozrnatega dolomita (neokomijski)
 - J₃²³ Bel in siv plastnat apnec s plastmi debelo-zrnatega dolomita in oolitni apnec (zg.majni)
 - J₃¹² Sivi apnenci z lešami debelo-zrnatega dolomita (sp.majni)
 - J₁ Drobnozrnati do debelo-zrnati beli dolomit, apnec z rožencem in dolomitizirani apnec (sp.in srednji lias)
 - ? T₃ Drobo do srednjezrnat dolomit (zg.triada)

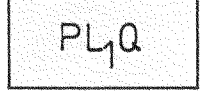
LEGENDA GEOLOSKIH ENOT

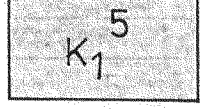
Aluvialne naplavine: prod, prodnat pesek, mulj, glina (holocen)

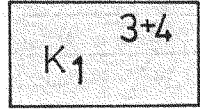
Jerina (terra rossa) - rdeča boksitna glina (holocen)

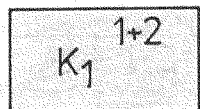
Prod, konglomerati, kremenov pesek, glina in ilovica s kosi roženca (terciar)

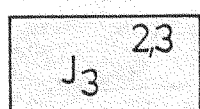
Siv plastovit apnenec z vložki dolomita in apneno-dolomitne kreče (albij)

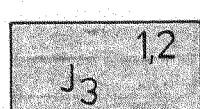
Siv in bel plastnat apnenec z vložki zrnatega dolomita, apnene breče (barremij in aptij)

Apnenec z vložki drobnorzrnatega dolomita (neokomij)

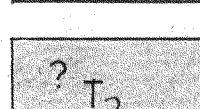
Bel in siv plastnat apnenec s plastmi debelo-zrnatega dolomita in oolitni apnenec (zg.malm)

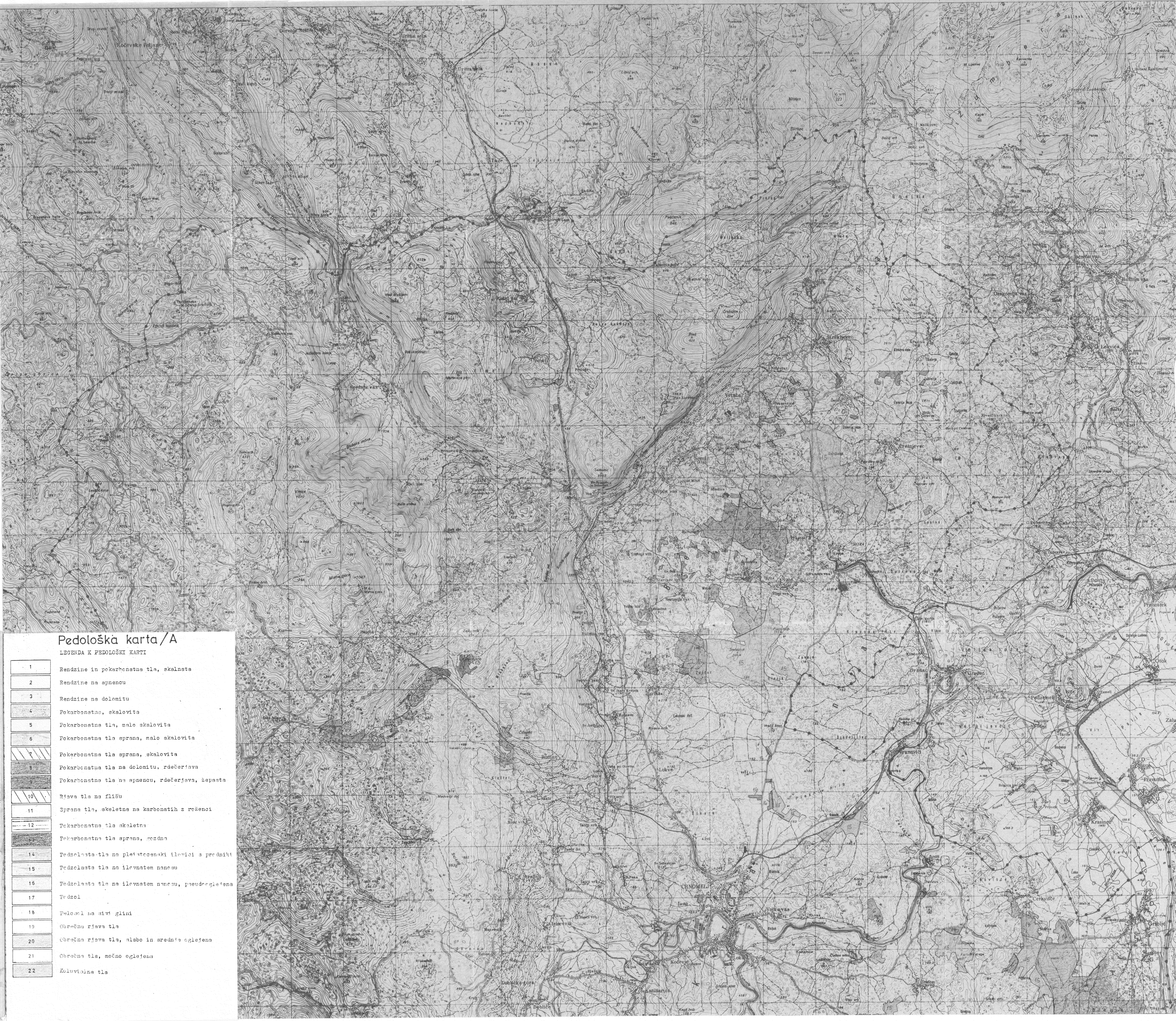
Sivi apnenec z ležami debelo-zrnatega dolomita (sp.malm)

Drobnorznatni do debelo-zrnati beli dolomit, apnenec z rožencom in dolomitizirani apnenec (sp.in srednji lias)

Drobn do srednjezrnat dolomit (zg.triada)

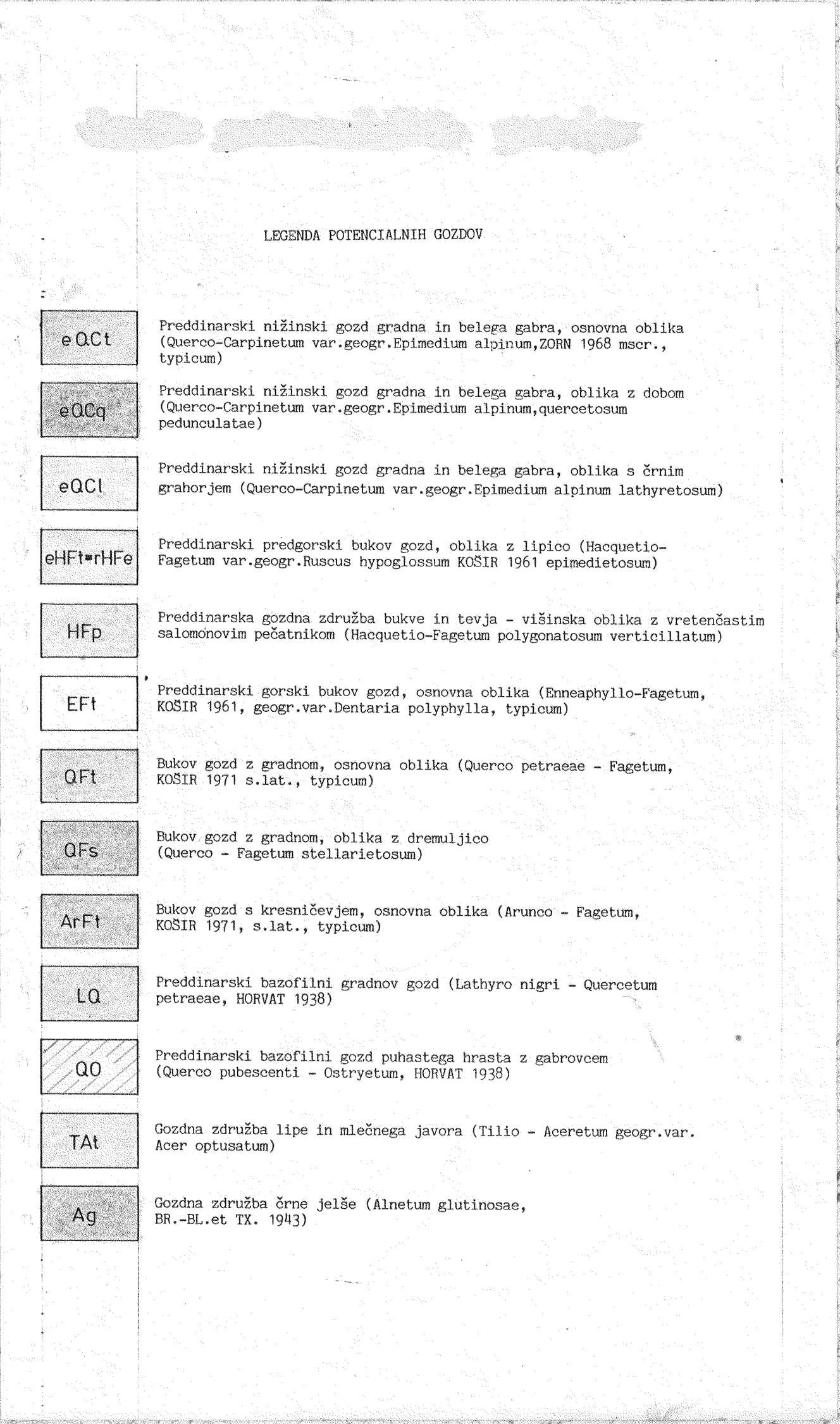
Pedološka karta /A

LEGENDA K PEDOLOŠKI KARTI

1	Rendzine in pokarbonatna tla, skalnata
2	Rendzine na apnencu
3	Rendzine na dolomitu
4	Pokarbonatna, skalovita
5	Pokarbonatna tla, malo skalovita
6	Pokarbonatna tla sprana, malo skalovita
7	Pokarbonatna tla sprana, skalovita
8	Pokarbonatna tla na dolomitu, rdečerjava
9	Pokarbonatna tla na apnencu, rdečerjava, žepasta
10	Rjava tla na flišu
11	Sprana tla, skeletna na karbonatih z roženci
12	Pokarbonatna tla skeletna
13	Pokarbonatna tla sprana, rožnata
14	Pedzola tla na pleistocenski ilovici s predniki
15	Pedzola tla na ilavnatem nanosu
16	Pedzola tla na ilavnatem nanosu, pseudoglejena
17	Pedzol
18	Pelocel na sivih glini
19	Obročna rjava tla
20	Obročna rjava tla, alabo in srednje oglejena
21	Obročna tla, močno oglejena
22	Koluvialna tla

Pedološka karta/B

LEGENDA K PEDOLOŠKI KARTI	
1	Rendzine in pokarbonatna tla, skalnata
2	Rendzine na apnencu
3	Rendzine na dolomitu
4	Pokarbonatna, skalovita
5	Pokarbonatna tla, malo skalovita
6	Pokarbonatna tla sprana, malo skalovita
7	Pokarbonatna tla sprana, skalovita
8	Pokarbonatna tla na dolomitu, rdečorjava
9	Pokarbonatna tla na apnencu, rdečorjava, zapasta
10	Rjava tla na flišu
11	Sprana tla, skeletna na karbonatih z ročenci
12	Pokarbonatna tla skeletna
13	Pokarbonatna tla sprana, rodnna
14	Podzolasta tla na pleistocenski ilovisci s predniki
15	Podzolasta tla na ilavnatem nancu
16	Podzolasta tla na ilavnatem nancu, pseudoglejena
17	Podzol
18	Pelenci na sivi glini
19	Obratna rjava tla
20	Obratna rjava tla, alabo in srednje ogledena
21	Obratna tla, močno ogledena
22	Kuluvialna tla

[illegible]

